

**Slovenska
DRŽAVA**
FOR A FREE SLOVENIA

“Prepričan sem, da je bil Ehrlich največji mož – Slovenec svojega časa in zgodovina ne bo mogla iti mimo njega.”

Č. G. Tomaž Holmar, župnik na Obirskem.

Ob petdesetletnici “SLOVENSKE DRŽAVE”

Mate Roesmann

V letošnjem letu, A.D. 2000, praznuje list “Slovenska država” svojo petdesetletnico. Nedvomno je to v razmerah lep jubilej in vreden sleherne pozornosti.

“Slovenska država” je začela izhajati pod okriljem Slovenske narodne zveze v Chicagu. Med pobudniki lista “Slovenska država” sta bila frančiškana p. Kazimir Zakrajšek, znana emigrantska osebnost in njegov sobrat p. Kalist Langerholz, poleg takrat delavnih članov Slovenske narodne zveze dr. Ludvika Leskovarja, Štefana Faleža, ki je v tistih letih študiral na Univerzi Loyola, ter Mirka Geratiča, ki je bil pred vojno upravnik “Slovenca” v Mariboru. Mirko Geratič je postal prvi urednik “Slovenske države”. Mirko Geratič je že leta 1949 začel z izdajanjem mimeografiranega mesečnika “Slovenska pravica” v Barbetonu, Ohio, na pobudo bivšega dobrepoljskega župnika Antona Merkuna. Leta 1950 pa se je preselil v Chicago, kjer se je znašel med pobudniki tiskanega mesečnika, ki so se odločili za ime Slovenska država. Prva številka novega mesečnika “Slovenska država” je izšla 27. Julija 1950.

“Z današnjo številko Slovenska pravica postaja Slovenska država”.

Čprav majhen, ima slovenski narod pravico do popolne narodne samostojnosti. Najpopolnejša oblika samobitnosti je pa lastna narodna država. Karkoli hočemo, za karkoli se borimo in s komurkoli sodelujemo mora imeti svojo podlago v naši najosnovnejši pravici: v lastni državni samostojnosti. Lastna slovenska državnost je naša pravica; naša dolžnost je, da se za to našo narodno pravico borimo. “Slovenska država” naj bo zato izraz volje vseh, ki se zavedajo, da mora slovenski narod biti “na svoji zemlji svoj gospod”. “Slovenska država” naj bo nosilec naše narodne volje in naše narodne zavesti, naj bo temelj za podvige vseh, ki slovensko mislijo, čutijo in govore, naj bo neustrašen boritelj za neokrnjenost in politično neodvisnost slovenskega ozemlja. Obenem pa naj bo vzpodbuda njim, ki se za to pravico že borijo, naj bo bodrilo njim, ki to pravico žele; in predvsem opozorilo vsem, ki na to osnovno pravico pozabljajo in jo zapostavljajo.” To so jasne in bodrilne besede, ki jih je novemu listu “Slovenski državi” na dolgo pot, ki je pripeljala do uresničitve slovenske narodne suverenosti v samostojni slovenski državi, napisal dr. Štefan Falež, prvi ambasador slovenske republike v Vatikanu.

Ker se je število pobudnikov v Chicagu zmanjšalo, ker so jih njih življenjske poti peljale drugam, v druge dele sveta, je breme uredniških, upravniških in denarnih poslov postalo pretežko za Mirka Geratiča, se je Slovenska narodna zveza v Kanadi odločila, da bo prevzela skrb za nadaljno izhajanje lista. Tako se je “Slovenska država” leta 1954 preselila iz Chicaga v Toronto. V Torontu je prevzel uredništvo bivši urednik “Straže v viharju” dr. Rudolf Čuješ. Za upravne in druge posle pa je skrbel z veliko vnemo in predanostjo Vladimir Mauko. Poleti 1961 se je dr. Rudolf Čuješ preselil v Antigonish v Novi Škotski, kjer je postal profesor sociologije in združništva na tamkajšnji univerzi, tako so na Vladimira Mauka prešli še uredniški posli in skrbi. Vladimir Mauko je vse te posle opravljal do svoje smrti 22. nov. 1987. Z izhajanjem “Slovenske države” je bil povezan 33 let in ni omahoval niti pod težavami dela, niti v upanju in veri v uresničitev slovenske državne misli. Po Maukovi smrti je prevzel uredništvo Ludvik Jamnik, sotruden lista od vsega začetka. Ludvik Jamnik je doživel uresničitev slovenske državne misli in mu je bilo dano, da je natisnil z mastnimi črkami naslov na prvi strani lista: SLOVENSKA DRŽAVA BO, SLOVENSKA DRŽAVA MEDNARODNO PRIZNANA, SLOVENSKA DRŽAVA SPREJETA MED ZDRUŽENE NARODE. Z uresničitvijo slovenske državne misli pa list ni prenehal, ker so sodelavci Slovenskega državnega gibanja uvideli, da je porajanje in utrjevanje slovenske države težak proces zaradi prehajanja iz enournega komunističnega totalitarizma v demokratično, ustavno in pravno državo.

Ludvik Jamnik, veliki idealist, je utrujen legel v grob 26. maja 1997, na dan petinpedesetletnice mučeniške smrti dr. Lamberta Ehrlicha, pobudnika, misleca in vidca višarskega slovenstva.

Po smrti Ludvika Jamnika, je prevzel breme “Slovenske države” dr. Avguštin Kuk. Tudi on, pa ne le sam, vsa njegova družina so sodelavci in sotruden lista od torontskega početka. Dr. Kuk je z zvesto ljubeznijo popeljal “Slovensko državo” v petdeseto leto.

Na tem mestu naj omenim neutrudljivo sodelavko – dolgoletno upravnico gospo Francko Zupančič-Ziernfeld, ki je s svojo neizčrpnim vnemo, podjetnostjo in pridnostjo (poleg mnogih drugih aktivnosti) pripomogla, da je “Slovenska država” obstala vsa ta dolga leta.

Potrebno je še omeniti pomembne sotrudenike in dopisnike tega fizično majhnega, a po naslovu in ideji velikega najpomembnejšega slovenskega emigrantskega lista. V ta krog spadajo: dr. Ciril Žebot, dr. Rudolf Čuješ, dr. Mate Roesmann, prof. Bogdan Novak, dr. Ciril Mejač, dr. Milan Pavlovčič, dr. Stane Sušteršič, Mirko Javornik., dr. Tone Štukelj in dr. Avguštin Kuk, iz Argentine prof. Pavle Verbic, Tine Duh in Slavko Skoberne. Iz Evrope France Jeza, Branimir Pistivšek, Lev Detela, dr. Jožko Šavli, Ivo Zajdela in drugi.

“Slovenska država” se je oslanjala na Slovensko narodno zvezo v Chicagu in Torontu. Postala pa je tudi glasilo Slovenskega državnega gibanja v Kanadi, katerega predsednica ga. Marta Jamnik-Sousa z navdušenjem pomaga pri časopisu. Slovensko državno gibanje se je v petdesetih letih razširilo iz severne Amerike in Argentine tudi v Avstralijo in Evropo. V Argentini je izhajala “Slovenska pot” in pa “Smer v slovensko državo”. Pri upravi so dolga leta sodelovali Senica Janez, Zvone Hrastnik, Zdenka Jaklič, A. Pahulje / Peter Pavlin ing. Ciril Pleško. Tehnični oblikovalec je bil zadnjih 15 let Mark Kuk. Expedicija: ga. Maria Kuk.

Navkljub vsem pomankljivostim, ki so za Slovence po svetu razumljive v njih danih okoliščinah, za Slovence v domovini pa kamen spotike, je “Slovenska država” opravljala najpomembnejše delo za slovenski narod in njegovo bodočnost, delo, ki ga v domovini ni opravljal prav noben časopis. Tako, da pravzaprav, Slovenci niso bili dovoljno in primerno pripravljene na svojo lastno državo in naloge, ki jih nalaga lastna država. Tako še danes pogrešamo pravo vizijo, ki jo sprejema in razume ljudstvo, o nalogah in mestu slovenske države v Evropi in v svetu in njenem pomenu za sam slovenski narod. Takšno delo bi morali opravljati Slovenska akademija znanosti in umetnosti, slovenski univerzi, slovenski intelektualci, slovenski mediji in slovenska civilna družba, znanstveni inštituti in poklicne organizacije. Seveda ne pod Titom in Kardeljem, ne pod Kučanom, ki je še 13. januarja 1989 rekel v intervjuju za “Komunist”, da so programske točke Slovenske demokratične zveze in Socialdemokratske stranke “nedvomno sporne, vsaj tiste, ki ne omenjajo socializma in samoupravljanja, družbene lastnine, tiste, ki SFRJ razumejo kot pogodbeno skupnost, itd.” Takšne miselnosti je še danes vse preveč v Sloveniji. Takšne “pridobitve osvobodilnega boja in revolucije” ne morejo biti temelj slovenske države. Temelj slovenske države more biti le svobodna slovenska misel, slovenska zgodovina od početkov in v slovenstvu zgodovinsko utrjene vrednote, ki jih je narod posvojil tekom stoletij. Zato ideje internacionalnega komunizma ne pridejo v upoštevanje.

“Slovenska država” je zvesta slovenskim čutenjem, navkljub vsem pomankljivostim, polagala in doprinašala v svoji skromnosti k temeljem slovenske države.

slovenska
DRŽAVA
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada
Marta Jamnik-Sousa, President 79 Watson Ave. Toronto, On. M6S 4E2
Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
ga. Marta Jamnik-Sousa, Predsednica
Edited by Editorial Board
Urejuje konzorcij Slovenska Država

Zastopnika:

Slavko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

Avguštin Kuk
16 Northfield Rd.
Scarborough, Ontario
M1G 2H4 Canada
T/FAX (416) 439-8387

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanada in ZDA \$15.00. Za Argentino in Brazilijo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S.
Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

SLOVENSKA DRŽAVA
IN
"SLOVENSKA
DRŽAVA"

"Slovenska država", ko je nastala, je že v samem naslovu nakazala, da je bil namen lista brezkompromisno prizadevanje za nastanek samostojne in suverene slovenske države. Jeli je "Slovenska Država imela ali vsaj doprinesla delež k temu, da je slovenska država postala stvarnost? Brez dvoma, čeprav so mnenja različna, te zasluge vsaj slovenska levica nikoli ne bo priznala. List se pa tudi nikoli ni odpovedal slovenskemu

zamejstvu -kakšno nasprotje s stališči iste slovenske levice! Da pa je to ozemlje ostalo zunaj meje Slovenije, je pa zaviselo od mednarodnih činiteljev: slovenski komunisti pa, čim so prišli na oblast, so naše zamejstvo kratkomalo odpisali.

Skozi vseh 50 let izhajanja, vse bolj rednega kot občasnega, je "Slovenska Država" tudi povdarjala potrebo po demokratični ureditvi Slovenije, kar so onemogočali samodržci na oblasti v Sloveniji, zakrknjeno predani najprej sovjetskemu, nato jugoslovanskemu in nato Maček-Kučanovemu komunizmu. Tem pravimo danes kontinuiteta, tudi zato in posebno še, ker se nikakor in za nobeno ceno nočejo oddaljiti od zločinskih početij, ki so jih iznesli takoj po vojni in prva leta po njej. Kaj šele, da bi jih obžalovali ali celo obsodili! Ne le, da se nočejo miselno, čustveno in v kakršnikoli obliki oddaljiti, marveč se še danes drznejšo zagovarjati komunistične morije in to v tako zlobni obliki, da jih zagovarjajo celo v svetovni javnosti, kot je to storil nedavno Kučan na Švedskem in v Strasburgu. Tovrstna dejavnost, njihova zakrknjenost ne vrtni

ukradnega premoženja, podli napadi na Cerkev, sramotenje lustracije in norčevanje "Temne strani meseca" dejansko postavlja Kučana, njegov klan, njegove privržence in "njegove" stranke v vrsto ubijalcev, ker pač zavestno zagovarjajo uboj in so ga še danes sposobni izvršiti. Naj samo spomnimo primer Krambergerja, ki ga seveda komunisti "niso" ubili. Uradno ne.

Kratek presledek kontinuitete, ko je prišel na oblast DEMOS, tega stanja ni spremenil, vsaj bistveno ne - tudi zato ne, ker so se v DEMOS vthotapili tudi komunisti in ga rušili od znotraj: kontinuiteta si je nato močno opomogla in s pomočjo ali kljub vsem koalicijam nemoteno vladala na diktatorski način vse do danes.

In danes? Vsi ti ljudje hočejo ignorirati nastanek nove (Bajukove)vlade in v kolikor so se znašli, in se bodo še bolj, saj jim še vedno ostaja Kučan- na vso moč hvalijo dosežke Drnovškove vlade. Pri tem velja pripomniti, da so dolga leta enako hvalili dosežke revolucije, dokler jim revolucija ni začela postajati v napoto. V tej zvezi je vredno pripomniti, da smo brali celo, kako je LDS upravičena, da ji je treba priznati plemenita dejanja, ki jih dopisnik Dela našteva kot "konstruktivnost, preišljenost, postopnost, kompromis, samoomejevanje in "srednja pot" Poznana pa je njihova drža vladanja in njihova zakrknjena odločnost, ne deliti oblasti z nikomer. Tako so bile stranke, ki so se z njimi povezale, izigrane in so ostale ves čas brez oblasti, četudi v vladi.

Ko je šlo za združitev pomladnih strank, je bilo tudi slišati mnenje, da bi bilo potrebno obnoviti DEMOS. Dobro, da se to ni zgodilo, kajti kdo ve, kdo vse bi spet postal del novega DEMOSA. Bajukova vlada je pa izključno vlada pomladnih strank in če tudi je on sam podpredsednik ene izmed njih, je nanjo mnogo manj vezan

MEMORANDUM (Dobili s prošnjo za objavo.)

Slovenski predsednik Milan Kučan je koncem januarja tega leta na zasedanju Mednarodnega Foruma o Holokavstvu v Stokholmu na Švedskem, med drugim izjavil tudi naslednje:

"V smislu mednarodnih pogodb sklenjenih po vojni je demokratična Evropa poskušala popraviti krivice fasističnega in nacističnega terorja".

Kučan je to ugotovitev navezal na Slovenijo in potem nadaljeval:

"Zato Slovenija zavrača zahteve, ki bi se v okviru njenih prizadevanj za članstvo v Evropski zvezi lahko tolmačile kot zahteve po odpravi odločitev in dejanj s katerimi je slovenska država kaznovala okupatorjeve zločince in vse, ki so z njimi sodelovali v zločinih nad slovenskim narodom."

Te njegove izjave se nanašajo na čas po drugi svetovni vojni, ko so komunistični partizani marsala Tita v dneh med 25 majem in 30 junijem 1945 pokončali okrog 15.000 pripadnikov Slovenskega Domobranstva in civilistov. Ti ljudje so zaprosili za politično zatočišče pri britanskih četah v Avstriji in to jim je bilo obljubljeno. Čeprav niso nikdar delovali zunaj t.i. Ljubljanske pokrajine in v večini primerov niti ne zunaj svojih vasi, jim je bila ta pravica zanikana in Angleži so jih potem nalagali, da jih bodo preselili v Italijo, v resnici pa so jih izročili Titovi Jugoslaviji, kjer so bili do konca junija 1945 vsi pomorjeni.

Predsednik Kučan, ki je bil tudi zadnji predsednik Centralnega komiteja slovenske komunistične partije, je sam priznal, da je bil ta pokol zločinsko dejanje in se je skušal zanj celo opravičiti ko je leta 1992 prisostvoval spravi svečanosti v Kočevskem Rogu. Lani pa je v Teharjah položil venec pred spomenikom tem žrtvam.

Toda v svoji izjavi v Stokholmu je pozabil, da je Potsdamska konferenca poleti 1945 samo postavila vodilno načelo zavezniske politike, da morajo vsi nacistični voditelji, vsi nacistični funkcionarji in vsi, ki so obdolženi vojnih zločinov, priti pred sodišče, ne pa pobiti na licu mesta.

Predsednik Kučan je v Stokholmu tudi nakazal, da Slovenija tudi za ceno članstva v Evropski zvezi ni pripravljena spremeniti svojega stališča, da je bila akcija vlade leta 1945 upravičena.

To izjavo opira na trditev, da je DEMOKRATIČNA Evropa takrat skušala popraviti krivice fasističnega in nacističnega terorja. Pokol v Sloveniji je bil NEDEMOKRATIČNO dejanje totalitarnega komunističnega režima proti ljudem, katerih edini zločin je bil v tem, da so se uprli uvedbi tega režima v svoji domovini. To pa je bil isti režim, proti kateremu je demokratična Evropa in ves svobodni svet, vodil 40 letno hladno vojno.

Masaker v Sloveniji je bil zaključen koncem junija 1945, veliko prej predno so se sploh pričela kakršnakoli mednarodna pogajanja. Dejansko je bil ta masaker izpeljan tako hitro prav zato, ker so se komunistični oblastniki bali, da bi jim kakršnokoli mednarodni sporazum preprečil, da bi se znebili bodoče politične opozicije, pa tudi, ker bi kazenski proces proti njim v navzročnosti mednarodnih opazovalcev, lahko potrdil da niso zakrivil nobenih vojnih zločinov.

Mi si želimo, da bi bila Slovenija vključena v Evropsko zvezo in v NATO. Slovenija je od vselej bila del zahodne Evrope. Kot članica Evropske zveze in NATA bi se morala slovenska vlada ravnati po načelih resnične demokracije ne pa po raznih zvorizanih definicijah kaj je "prava" demokracija.

Vztrajamo pa, da mora vsaka slovenska vlada priznati svojo preteklost, to je preteklost svojih predhodnic in - kot se je izrazil predsednik Kučan - popraviti krivice, ki jih je komunistični teror zagrešil nad slovenskim ljudstvom.□

Tabor ZDSPB
United States
Canada
Argentina
Evropa

kot kdorkoli, ki izhaja iz teh strank. Tako ima in bo imel veliko več prostosti. V kolikor se mu njegove izkušnje kot vodilnemu članu svetovnih bančnih institucij in v kolikor je mogoče razbrati iz njegovih nastopov pred parlamentom, ter nastopov v Dragi in v Rimu, se mu te prostosti ne bo treba odreči. Gmotna neodvisnost je zato še nadaljni porok dejstvo, da je tudi vstrajal pri izbiri sodelavcev kljub

silni gonji proti njemu samo zato, da ne bi uspel, mora biti zagotovilo, da bodo komunisti, čeprav neradi, morali postati opozicija. In to je prvi resnični korak do demokracije v Sloveniji. Demokracija v Sloveniji, ki prizna krščanstvu to kar dalje na str. 5

NOVA MAŠA V TORONTU

Nedelja 2. Julija.....Zvonovi župnijske cerkve v Cerkljah na Gorenjskem pojo daljno melodijo nad množico, ki hiti v cerkev Brezmadežne..... V jasno nebo odmeva njihova pobožna simfonija.....Tako po domače slovesno se zgane v srcu kot le redkokdaj v življenju.....Nova maša, prva v slovenski župniji Brezmadežne.....Pod visokimi mlaji ob cerkvi se zbirajo narodne noše, mladina Novega rodu in Mladega glasu.....Cerkve je že eno uro pred začetkom slovesnosti polna.

Ob pol enajstih prihaja v cerkev novomašnik Janez Likozar v spremstvu narodnih noš, mladine, ministrantov, č.g.Ivana Plazarja in svojih sobratov iz reda – Spremljevalcev Križa. Velicastno petje združenih zborov Brezmadežne in Marije Pomagaj doni s kora. V predvežju ga sestra pozdravi z novomašnim križem in s prelepimi besedami:

„Blagoslovljena je po Tebi naša župnija, v ponos si očetu in družini, naša mama Ti iz nebes pošilja svoj blagoslov.....Gospodov križ naj Ti bo luč in opora. „.....Prostorna cerkev je

vsa odeta v bele nageljne, marjetice in zlatorumene lilije. Skozi barvna okna se v notranjost cerkve preliva mavrična svetloba.....

Edinstveno lep in veličasten je ta dan za župnijo Brezmadežne. Po slovesni zahvalni prvi maši podeli novomašnik vsem navzočim poseben papežev blagoslov. Janez Likozar se je rodil, odrasčal v slovenski šoli in društvih, v verni družini in pri dobrih duhovnikih spoznaval Boga, Pred 37 leti ga je pokojni župnik Janez Kopač med prvimi krstil v novi župniji.

Oče Aleš in pokojna mama Angela izhajata iz cerkljanske fare na Gorenjskem, kjer je isto nedeljo 2.julija še en novomašnik prvokrat pel zahvalno novo mašo. Nedoumna in skrivnostna so božja pota in načrti.....Po dolgih letih iskanja in smisla življenja, različnih poklicev in izkušenj je Janez Likozar spoznal božjo voljo in klic. 10.junija je bil v katedrali Naše Gospe v Ottawi posvečen za duhovnika po šestletnem bogoslovnem študiju.

K novomašnemu slavlju v dvorani, ki ga je odlično organizirala gospa Mara Krmelj, se je zbralo čez štiristo povabljenih gostov. Med njimi je bilo mnogo cerkljanskih župljanov iz Toronta in Clevelanda. Iz Slovenije sta na slavje priletela sestrična in bratranec. Po pozdravnih čestitkah in novomašnikovi zahvali smo slovesni dan zaključili s petimi lavretanskimi litanijami in blagoslovom v cerkvi.

Na zadnji strani liturgičnega programa nove maše beremo še imena:Nada Čemaš, Jože Slobodnik, Jože Balkovec, Rudi Kus, obe slovenski banki, Anton Klemenčič, Mici Končan, Jože Kastelic, Kavčič Marko in Franci iz Slovenije, ki so z načrti, ročnim delom in denarno pomočjo ustvarili kelih, dva križa in oblačila. Bogu hvala za vse in prošnja za duhovnika Janeza, da bo vedno in povsod z zgledom in besedo oznanjal Večno Resnico in Ljubezen.

Anica Resnik

POMLAD, POMLAD.....IN ŠE KAJ

Za Materinski dan 14.maja, je oživel Slovesno letovišče. Obetal se je lep dan. Trava je ozelenela in mlado listje se je razpenjalo po drevju. Pridni vrtnarji so z Johnyjem in očetom Kuri posadili desetine mladih dreves po grebenu nad športnim igriščem. Na dvorišču pred Baragovim domom so poletne mize naznanjale nov čas. Prekopane gredice pri Baragovem kipu in Marijini kapelici so čakale novega cvetja. V dvorani je zadišalo po svežem zraku in čisti kuhinji. Pridne letoviščarke so z Marico Komavli skrbno pripravljale štrudelj in nedeljsko kosilo. Čez dvestopetdeset ljudi, cele družine, so po prvi nedeljski maši na letovišču napolnili dvorano. Hladno popoldne je razpodelo obiskovalce po hišicah, kjer je hitro mineval čas. Letoviščarji so že zavihali rokave.Tekom leta bo po letovišču izpeljan nov vodovodni sistem. Pripravljen je program za razširjenje gozdne površine, ki bo znižala skupne davke, V začetku nove sezone pa nas je Gospodar opomnil, da ne živimo samo za ta svet. 24.marca je

ga.Nada Meden, žena nekdanjega letoviškega predsednika Jožeta in tašča Janeza Grdodolnika, predsednika iz druge generacije letoviščarjev, dokončala svoje zemsko potovanje. 9.maja nas je po kratki bolezni zapustil Stane Lamovšek. Vsem domačim izrekamo iskreno sožalje, pokojne pa naj dobri Bog sprejme v svoja bivališča.

Dan 24.maja je potekal pri Mariji Pomagaj v znamenju dvojnega praznovanja.... Žegnanje!...Prvič v zgodovini naše cerkve smo s slovesno mašo obhajali god Marije Pomočnice kristjanov.

Po večerni maši so se župljani in mnogi obiskovalci newtorontske župnije zbrali v dvorani. Ob dobotah vseh vrst, ki so jih pripravile članice KŽL in dobre župljanke, smo nadaljevali z drugim slavljem – dvajsetletnico duhovniškega posvečenja našega župnika Valentina Batiča. Prve čestitke je že v cerkvi ob zaključku maše izrekel Lojze Žižek. Ob petju združenih pevcev obeh župnij je skupina treh članov folklorne skupine Nagelj poklonila

pred oltarjem lep šopek cvetja. Iz polne cerkve je v majski večer odmeval aplavz...

Nekaj posebnega, svetega nas je obdajalo. V žaru luči in cvetja, v množici pobožnega ljudstva in petja je oživila misel na slovenske božje poti, na Brezje,ki jih je v svoji zahvali omenil župnik Valentin. Izrazil je željo in upanje, da je današnji praznik začetek nove slovenske božje poti v Kanadi, kjer bodo kanadski Slovenci iskali doma, miru in tolažbe pri brezjanski Mariji.

V dvorani so združeni pevci pod vodstvom Naceta Križmana zapeli še slavo Soči. Vrstile so se čestitke cerkvenih društev: KŽL, Misijonski krožek, Vincencijeva konferenca in skupine Nagelj. Pevska skupina Silvije Kolarič je zvalila vso dvorano k skupnemu peetju pesmi "Marija pomagaj nam sleherni čas... Zbor Plamen je pod vodstvom Marije Ahačič zaključil ta del programa. Bil je lep večer, kakršnih že dolgo ni bilo pri Mariji Pomagaj, dan, ki ga je naredil Gospod...

Anica Resnik

Zlata Poroka v Torontu.

Anica (Naglič) in Rudi Resnik. (poroča dr. Peter Urbanc.)

Oba slavljenca spadata v generacijo političnih beguncev iz leta 1945. Rudi je doma iz sv.Križa pri Litiji. Ob začetku državljanske vojne je stopil medVaške stražarje in kasneje domobrance. Gospa Anica je doma iz Stožic pri Ljubljani. V Ljubljani je uspešno končala Trgovsko akademijo. Trnova pot begunstva je bila za oba enaka- preko nesrečnih Vetrinj in Špitala. Ladja je oba pripeljala v Kanado že leta 1948. Po enoletnem pogodbenem delu sta slavljenca prišla v Toronto,kjer se je zbrala večina slovenskih emigrantov. Po kratkem srečanju še v Avstriji sta se slavljenca bolje spoznala v Torontu, v ravno nastajajoči slovenski skupnosti. Mount Carmel cerkev, sedež prve naše povojne župnije v Kanadi, je bilo mesto poroke slavljenca.

Slavljenca sta od začetka emigracije in do današnjih dni aktivno angažirana v delu pri župnijah in kulturnih društvih. Mirno lahko rečemo, da spadata v vrsto nekaj 10 družin, ki so bile in ostajajo stebri naše slovenske identitete in aktivnosti. Gospa Anica je talentirana dopisnica, pokrivajoč kroniko naše slovenske skupnosti, v Ameriški domovini, Slovenski državi in Božji besedi. V društvih kot Holy Name society, Vincencijeva Konferenca, pri razstavi naše Slovenije v Metro Karavan, na letovišču Bolton, Domu Lipa,Dramskemu gledališču,

domobranskemu Taboru in drugih, sta oba slavljenca aktivno, v raznih funkcijah sodelovala vseskozi

Sveto mašo je za slavljenca vodil župnik Marije Pomagaj č.g. Tine Batič. Mnogi iz družine Resnik, so bili bralci in so sodelovali ob krasnem petju. Sledila je slavnostna večerja v slovenskem restavrantu. Vabili so sinovi in hčere 6 po številu, ki so z besedami, petjem, s pesmimi in slikami pokazali in se prisrčno zahvalili za 50 let lepega, duhovno bogatega družinskega življenja. Povdarek in hvaležnost otrok ni povdarila materialne dobrine nego je šla v smeri vere, kulture, slovenskega jezika, ki so jim starši prinesli. Resnikovi otroci in celo vnuki, teh ni nič manj kot 13 so še danes večinoma aktivno vključeni v slovensko skupnost, v taki meri, da ne moremo reči, da nam jih je tujina vzela.

Kot nekaj posebnega naj omenim čestitke, diplome, ki so jih poslali: Torontski župan Mel Lastman, Ontarijski premier Mike Harris, Jean Chretien, predsednik Kanadske vlade in Guverner Kanade ga. Clarkson. Proslavo je občuteno zaključil ravnatelj slovenske šole in predsednik Tabora g. Blaž Potočnik s krasno romantično pesmijo iz La Traviata "Moj sin mar pozabil si na dom".

Prijatelj
(Peter Urbanc)

HRANILNICA IN POSOJILNICA
SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

Offering you a full range of banking services

725 Brown's Line, Toronto, ON M8W 3V7
Tel.: (416) 255-1742 Fax: (416) 255-3871

Monday, Tuesday, Wednesday 10:00 a.m.–4:00 p.m.
Thursday, Friday 10:00 a.m.–7:30 p.m.
Saturday 9:00 a.m.–12:00 noon

618 Manning Ave., Toronto, ON M6G 2V9
Tel.: (416) 531-8475 Fax: (416) 531-8533

Monday 12:00 noon–4:00 p.m.
Tuesday, Wednesday 10:00 a.m.–4:00 p.m.
Thursday, Friday 10:00 a.m.–7:30 p.m.

Ville Slovenia
23 Delaware Drive, Hamilton, ON L8E 3N6
Tel.: (905) 578-7511 Fax: (905) 578-5130

Thursday 3:30 p.m.–7:30 p.m.
Friday 12:30 p.m.–7:30 p.m.
Saturday 9:00 a.m.–12:00 noon

Dom Lipa, Toronto, Ontario
(for residents only)
Thursday...3:00 p.m.–4:00 p.m.
Kdor še ni član, naj postane!

Slovenska Hranilnica in Posojilnica
John E. Krek's Slovenian Credit Union

747 Brown's Line, Etobicoke, Ont. M8W 3V7 Tel.: (416) 252-6527

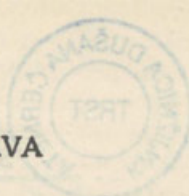
611 Manning Ave., #100 Toronto, Ont. M6G 2W1 Tel.: (416) 532-4746

9:30 a.m.–4:00 p.m. Monday Closed	10:00 a.m.–4:00 p.m. Tuesday Closed
9:30 a.m.–4:00 p.m. Tuesday Closed	12:30 p.m.–7:30 p.m. Wednesday Closed
9:30 a.m.–7:30 p.m. Thursday 10:00 a.m.–7:00 p.m.	10:00 a.m.–7:00 p.m. Friday
9:30 a.m.–7:30 p.m. Friday 10:00 a.m.–7:00 p.m.	9:00 a.m.–12:30 p.m. Saturday Closed

A full service co-operative committed to excellence

DEPOSIT SERVICES -Savings and chequing BUSINESS SERVICES -Current accounts WEALTH MANAGEMENT -Mutual funds, stocks, bonds through W.H.Stuart Ltd.	LENDING SERVICES -Personal loans/mortgages MEMBER SERVICES -Banking machine cards RETIREMENT SERVICES -RRSPs and RRFs -Self directed RRSPs
---	---

www.slovcan.com/jekrek
email: main@jekscu.com

Slavnostni govornik na 41. Slovenskem dnevu Slovenskega Kanadskega Sveta (9 julija 2000) je bil č.g. **Pavle Novak**, lazarist, ravnatelj dijaškega doma na Taboru, Ljubljana. Tema govora je bila ohranjanje slovenske zavesti pri mladih.

Sveta vera bodi vam luč materin jezik pa ključ do zveličavne narodove omike. Ta stavek blaženega škofa Antona Martine Slomška je eden izmed tistih, ki opredeljuje izredno pomembnost vere po eni strani, po drugi pa jezik. Marsikdo bo danes dejal, jezik in vera nista odvisna drug od drugega, vendar lahko po lastni izkušnji potrdimo modrost stavka izrečenega v prejšnjem stoletju.

Vsaka jezikovna skupina, ki se nahaja izven svoje matične domovine je izpostavljena raznim preizkušnjam, ki v prvi vrsti ogrozajo obstoj in ohranitev materinega jezika. Asimilacija je prav gotovo eden izmed prvih in najmočnejših razlogov, da se jezik počasi izgublja in namesto njega nastopa drugi jezik, jezik, ki je v uporabi v določeni državi. Drugi razlog za izgubljanje materinega jezika, pa je nezmožnost, da se ta jezik sploh uporablja, na primer, da je posameznik sam v tujem okolju in nima možnosti komunikacije v svojem materinem jeziku z drugimi ali nima dostopa do knjig, revij ali drugih sredstev s katerimi si bi ohranjal jezik. V tem primeru se jezik začne najprej opuščati predvsem zaradi tega, ker ni vzroka ali spodbude, da se bi jezik sploh ohranil. Takšni primeri so danes zelo redki. Živimo namreč v svetu kjer je pretok informacij, stik z ljudmi kjer koli po svetu dostopen veliki večini prebivalcev na celem svetu ne glede na kraj v katerem se nahaja pa tudi, če je to še tako oddaljen. Svet postaja ena sama veliko vas, kjer ni težko srečati nekoga na najbolj oddaljenem kraju ali se z njim pogovoriti kadar koli. Te možnosti imajo prav gotovo svoje prednosti, ki lahko veliko koristijo posamezniku, da ohranja stik s svojci, prijatelji in znanci, kar mu poleg drugega utrjuje tudi ohranjanje materinega jezika.

Človek je družbeno bitje. Lahko bi rekli tudi družabno. Človek danes težko živi kot samotar, potrebuje stika z drugimi ljudmi. Za njega je pomembno vse tisto kar ga povezuje z drugimi, išče sorodnosti ne samo v jeziku, ampak tudi v sorodnosti mišljenja in vere. Ljudje se tako začnejo razvrščati po skupinah, ki jim omogočajo biti s somišljeniki bolj povezani, lahko rečemo na isti valovni dolžini. Biti na isti valovni dolžini pa pomeni, da se bo človek prilagajal in trudil, da bo na tej valovni dolžini tudi ostal dokler ga kaj drugega ali drugačen interes ne bo tako prepričal, da bo spremenil svojo afiniteto in se potem pridružil drugi skupini.

Biti torej aktiven del neke skupine pomeni biti z njo v dobrih in slabih trenutkih. Biti nekje ko gre vse dobro pravzaprav ni težko, kajti takrat smo dobro razpoloženi, vse je v najboljšem redu, ni razlogov, da bi se odmaknili saj nas dobro počutje še spodbuja, da ohranjamo in vzdržujemo tako stanje. Težava nastane pa takrat ko se začnejo stvari sukati v drugo smer, v smer ko se naše počutje slabša, ko težave in nesoglasja načenjajo dobro počutje, ko vidimo, da so tudi naši interesi ogroženi. V takšnih primerih pa nastanejo skušnjave, da bi se čimprej oddaljili, da ne bi bili preveč potegnjeni v nastali položaj in bi se morali zaradi tega prekomerno truditi za ohranitev složnosti in soglasja. Ali kar je še huje, da bi zaradi nepopustljivosti prišlo celo do sovraštva in razdora. Kot, da bi se izgubil smisel nadaljevanja in vztrajanja na določenem projektu.

Ko se pa izgubi smisel potem je zelo težko najti spodbude ali razloge, da bi še naprej vztrajali. Obratno pa ko človek vztrajno išče smisel tudi takrat ko je že vse navidez izgubljeno ga ohranja v položaju ko se mora še naprej boriti. Če so ideali za katere se neutrudno bori dovolj visoki potem se mu tudi še največji napor ne bodo zdeli nesmiselni. Tako stanje lahko primerjamo stanju, ki vlada med mladim fantom in dekletom. Najprej se spoznata in začneta obdobje spoznavanja drug drugega. Takoj na začetku odkrivata drug drugega in se odkrivata drug drugemu. Ugotavljata, da imata najprej veliko skupnega vendar s časom odkrivata, da je tudi vedno več takih stvari na katere gledata drugače. Če se to ugotavljanje nadaljuje v pozitivnem smislu potem jih tudi ta drugotnost gledanja ne bo razdvojila. Ugotovita, da so lahko dopolnjujeta in da ju to pravzaprav ne omejuje pač pa bogati. Naslednja stopnja pa je, da spoznata, da se spleča boriti za ideale, ki sta si jih sama zastavila in da sta zanje torej pripravljena tudi kaj potrpeti. Vsekakor pa, če njuno razmerje ni sad medsebojne ljubezni bo prej ali slej prišlo do konfliktov, ki se bodo rojevali iz samoljubja in egoizma. Ljubezen je tista, ki bistveno spremeni kakovost odnosov med ljudmi ali zavzetost za določeno vrednoto. Delati nekaj z ljubeznijo pomeni delati nesebično, požrtvovalno, skratka delati s popolno predanostjo brez koristoljubja in preračunljivosti.

Podobno je tudi z materinim jezikom in slovenstvom na sploh. Jezik je treba sprejemati z ljubeznijo, še več, ga vzljubiti, enako tudi slovenstvo. Šele takrat ko je to stanje doseženo, bo možno to ljubezen prenesti tudi na mlajše rodove in zbuditi v njih tisto željo po učenju materinega jezika in ohranjanja slovenstva in slovenske kulture.

OHRANJANJE SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE: Slovenski pregovor pravi, da brez muje se še čevelj ne obuje. To pomeni, da brez vztrajnosti, brez navora in odpovedi se praktično nič ne doseže. Ohranjanje slovenskega jezika je brez dvoma povezano z velikim naporom. Najprej s strani staršev, ki morajo v sebi čutili željo po ohranitvi materinega jezika najprej pri samih sebi nato pa tudi pri svojih otrocih. Pripravljene morajo biti, da bo trud, ki ga bodo starši vložili zato, da bodo učili svoje otroke v materinem jeziku marsikdaj zelo visok in v ne malo primerih tudi ne bo poplačan. Po drugi strani pa s strani mlajših, ki se morajo učiti jezik staršev pomeni dodaten napor, za njih na prvi pogled nesmiseln, kajti učiti se morajo še nekaj več, kar drugim vrstnikom ni potrebno. Že ta misel na trud, ki ga bodo morali vložiti jih odvrča od tega, marsikdaj pride tudi do nasprotovanja in odpora. Če so na tej točki obojestransko popusti potem bo prav gotovo jezik šel v pozabo s časom pa tudi običaji in kulturne značilnosti, ne samo pri mladih temveč tudi pri starših, kajti komunikacija in medsebojno sporazumevanje bo potekalo izven slovenskega jezika in okolja. Marsikateri mlad fant ali deklica z obžalovanjem ugotavlja, da je bila zamujena odlična priložnost. Na žalost bo prišel do tega spoznanja šele takrat ko se bo srečeval s sorodniki ali ob kakšnem obisku v domovini svojih staršev.

Vendar pa naj bi bila želja, da bi posredovali bogastvo, ki ga sami nosijo v sebi in, ki so ga črpali iz slovenske kulture tisti prvi razlog, ki bo omogočal mladim rojenih v tujini imeti bolj razširjeno

obzorje svojega pogleda na svet. Tako dodatno bogastvo bo omogočalo mladim imeti boljše izhodišče v primerjavi z nekom drugim, ki ni imel te možnosti srečanje z drugo kulturo. Nenazadnje je ravno pestrost kulturnega bogastva tista, ki bo v posamezniku zbudila občutek strpnosti in sprejemanja drugačnih. To pa še ne pomeni biti popolnoma utopljen v neko brezoblično maso, marveč biti svojski, z vsemi osebnimi lastnostmi in karakteristikami, ki so ga opredelile in, ki so bistveni sestavni del osebnosti, ki jo še posebno v mladostnih letih gradi in dopolnjuje.

Značilnost mladega človeka ni samo da živi v nekem življenjskem obdobju, ki naj bi ustrezalo določenemu številu let, temveč je to tudi čas, ki mu je dan kot naloga. Ta naloga pa je iskanje smisla življenja, hkrati pa priprava in začetek graditve samostojnega življenja. To je bistveno značilnost mladosti. To značilnost mora prepoznati vsak vzgojitelj začnši s starši nato pa še vsi ostali, ki so na kakršen koli način udeleženi pri vzgoji mladih. To kar jim bodo vzgojitelji dali ter kako jim bodo stvari predstavili je tisto kar bodo sami lahko tudi sprejeli. Če jim bo materin jezik predstavljen kot vrednota bodo zelo možno to tudi sprejeli. Če jim bo tudi vera, ki so jo prejeli iz otroških let predstavljeno kot bistveni sestavni del svoje osebnosti, potem bo tudi po lastnem prepričanju to vero tudi sprejel in jo dopolnjeval in poglobil z osebnimi izkušnjami. Če jim bo slovenska kultura postala del njihovega življenja, potem bodo tudi čutili potrebo, da jo negujejo in gojijo naprej.

IZZIV ZA NAPREJ: Pri marsikateremu starejšemu se lahko odkrije občutek malodušja ko primerja preteklost s sedanostjo. Ko pa si še predstavijo bodočnost se pa kar počuti brezmočnega in resigniranega saj gleda v prihodnost z razočaranjem, ker misli, da stanju izgubljanja vrednote jezika in kulture ni več pomoči in torej, da se ne spleča nikakršnega truda več. Tako prepričanje prav gotovo ni prepričanje človeka, ki bi v sebi ohranil vsaj kanček optimizma. Bolj je podoben obupanemu pesimistu, ki vidi vse črno in zaradi tega se ne želi več angažirati in iskati kakšno rešitev. Če bi tako delali vsi smo lahko prepričani, da človek ne bi napredoval niti za pedenj. Na srečo danes obstaja že kar nekaj idealistov in optimistov, ki mislijo drugače in, ki vztrajajo na okopih kljub temu, da jim marsikdo, če že na veliki del maje z glavo ali celo nasprotuje. Tudi mladi morajo biti soodgovorni in aktivni pri tem delu. Lastnost mladega človeka je iznajdljivost in pripravljenost tvegati. Te sposobnosti je potrebno izkoristiti in spodbuditi. Morda se lahko najde kakšen drugačen pristop ali način, ki bi ohranjanje slovenskega jezika in kulture naredilo bolj domače njihovemu mišljenju in prepričanju. Danes ni več toliko ovir, ki bi stik med mladimi doma in v tujini onemogočalo. Izmenjava še posebno v poletnem času bi morda bila ena možnost, druga je prav gotovo druženje v

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
(Slovenska konferenca)

IZJAVA ZA JAVNOST:

Ker se v Sloveniji po padcu Drnovškove vlade, med politiki, novinarji in številnimi posamezniki pojavlja velika nestrpnost do Slovencev, ki živijo in delajo zunaj Slovenije, je upravni odbor Slovenske konference SSK na svoji redni seji 11. 5. 2000 sprejel naslednja stališča:

Slovenska konferenca SSK obsoja izjave nekaterih politikov in javnih občil, preko katerih širijo državljansko nestrpnost do tisega dela narodovega telesa, ki je zaradi komunističnega nasilja in pobojev ter revanžizma moral bežati iz domovine.

Opozorjamo, da bi morali politiki in novinarji, prvi kot nosilci političnih funkcij in drugi kot oblikovalci javnega mnenja, upoštevati prvi odstavek 3. člena in prvi odstavek 5. Člena Ustave RS, kjer sta

kategoriji državljan oziroma Slovenci po svetu tudi temelja naše ustavne pravice in dolžnosti do slovenske diaspore.

Ob vsem tem na smemo pozabiti, da so komunisti takoj po koncu druge svetovne vojne, še preden so 1945. leta prevzeli oblast, na slovenskih tleh zajeli in neusmiljeno pobili preko dvesto tisoč vojnih ujetnikov in beguncev iz Balkana. Med njimi je bilo tudi okrog 30.000 slovenskih domoljubov.

Pred tem genocidom so bežale cele družine, starčki, ženske in otroci. Beg pred komunističnimi eksekutorji je bil za mnoge beg pred gotovo smrtjo.

Kljub temu so po desetletju komunističnega prezira in zamolčanosti svojo ljubezen do Slovenije pokazali ob osamosvojitveni vojni in nato nesebičnem prizadevanju za njeno mednarodno priznanje. Žal se jim za takrat neprecenljivo podporo in pomoč še do

danes ni zahvalila še nobena od dosedanjih slovenskih vlad.

Demos, ki se je zavedal gospodarske in strokovne veličine naše diaspore, je v prvi odstavki 3. Člena in prvi odstavki 5. Člena Ustave R.S. zapisal, da bo država Slovenija skrbela za vse svoje državljane, pa tudi za Slovence brez slovenskega državljanstva po vsem svetu. Ponovno napenjanje sovražnega loka nad Slovenci po svetu je dejanje, ki Sloveniji ne prinaša priljubljenosti in ne potrjuje dejstva, da smo s komunizmom prekinili že leta 1989. Ker bivši predsednik države, kot zadnji predsednik Zveze komunistov Slovenije molči, smo prepričani, da po njegovih nastopih sodeč tiho soglašajo z razpihovanjem nestrpnosti doma in po svetu, kar kaže, da ni bil predsednik vseh državljanov.

Daniel Starman l.r. Predsednik slovenske konference SSK.

TRI DETELOVE NOVE KNJIGE.

(Dve v slovenščini - in romunski prevod iz nemščine.)

Na Dunaju živeči pisatelj Lev Detela je nedavno pri založbi NOVA REVIJA v Ljubljani. Objavil obširno spominsko knjigo EMIGRANT – PREGNANEC MED DVEMA SVETOVOMA 1960-1990.

V ospredju je pisateljeva življenska pot, ki ni bila lahka. S svojo ženo pesnico MILENO MERLAKOVO sta živela Predvsem v Avstriji in na Dunaju, na "pragu domovine" kamor pa nista imela dostopa. Zanimivi so pisateljevi opisi kulturnega delovanja v več jezikih in spomini na srečanja težaškimi, koroškimi in zdomskimi pisatelji in številnimi drugimi delavci. Že leta 1987 je Detela objavil svoje spomine na otroštvo v drugi svetovni vojni in mladost sredi komunističnih pritiskov po letu 1945 v knjigi Časomer življenja, ki je izšla pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu.

Pri založbi revije SRP (Prazakova 13) je zadnje dni leta 1999 izšla tudi Detelova nova pesniška zbirka Starosvetni spevi. Avtor je to epsko-lirsko izpoved z resničnim ali navideznim zgodovinskim ozadjem iz časa Julija Cezarja in v temo pogreznjene usode starih ljudstev in rodov, napisal v novi bohorichici (torej brez strešic za slovenske šumnike, c,s,z,) in opremil z lastnimi črno-belimi risbami. Knjiga je dostopna tudi v internetu. /i.a. <http://www.revijasrp.si>

Založba Romania Press v Bukarešti pa je pred

Nadaljevanje s str. 4

raznih skupinah, ki zdaj že obstajajo v slovenski skupnosti po župnijah. Močno povezovalno moč ima prav gotovo tudi šport in športni dnevi. Tudi nedeljsko srečevanje najprej pri daritvi svete maše daje spodbudo, da se nato še ob sproščenem pomenjovanju po tem medsebojno prijateljstvo krepi.

Spoštovane gospe in gospodje! Ohranjanje slovenstva, slovenske kulture in jezika ni lahka stvar, je pa lepa. Ohranjati to kar smo podedovali od naših prednikov je samo en del. Drugi, težji, pa je to dediščino sprejeti in jo posredovati naprej. Modrost in vztrajnost odraslega ter iznajdljivost in zavzetost mladega lahko veliko več naredita, če se drug drugega dopolnjujeta. V tem dopolnjevanju in v sloznm vzdušju je veliko lažje delati in pri tem delu imeti tudi uspeh. To je tudi tisto kar bodo od nas pričakovali naši zanamci. Od nas je odvisno ali bodo tudi oni deležni tega bogostva, ki ga skušamo danes ohraniti mi.

... VALA LEPA.

kratkim izdala romunski prevod krajšega, najprej v nemščini napisanega Detelovega romana **Za ognjenim gozdom**. Leta 1995 je nemško varianto z ironičnimi in grotesknimi namigi prepletenega dela z naslovom **Hinter dem Feuerwald** objavila dunajska založba LOG, avtor pa je izbor iz knjige v lastni slovenski priredbi pod naslovom **Za ognjenim gozdom** med drugim predstavil v Književnih listih DELA in v revijalnem tisku.

V tem tekstu Lev Detela opisuje zanemarnjen gorski hotel v Avstriji, vendar se zgodba, povezana s podzavestnimi občutki groze in strahu, izvirajočih iz otroških doživetij v drugi svetovni vojni, groteskno in surrealno povesti proti "Balkanu." Poleg pripovedovalca, (verjetno pisateljevega drugega jaza) je glavna oseba zgodbe nihilistični romunski emigrant Jan Ostratu, nekakšen lokalni razgrajski "Žirinovski". Skozi metaforo propadajočega hotela na Semmeringu in v figuri nerazpoloženega obešenjaškega Ostrata se odpira razgled v svet, v katerem je ogroženo družabno ravnotežje.

Tudi "romunska tematika" je bila morda vzrok, da je romunski pisatelj, prevajalec in urednik **Matej (Gavril) Albastru** Detelovo delo preli iz nemščine v romunščino. Knjiga **Dincolo de Feuerwald**, ki jo je opremil **Florian Creanga**, je bila maja tik po izidu z uspehom predstavljena na letošnjem knjižnem sejmu v Bukaresti.

Knjigo **Emigrant** je Detela že predstavil v Ljubljani, v rojstnem Mariboru in na Dunaju, sledile pa bodo še druge predstavitve. O vseh treh novih knjigah je pisatelj sredi junija spregovoril tudi na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

Akcija
POMOČ ARGENTINSKIM ROJAKOM
(BEGUNCEM)

Toronto, Kanada

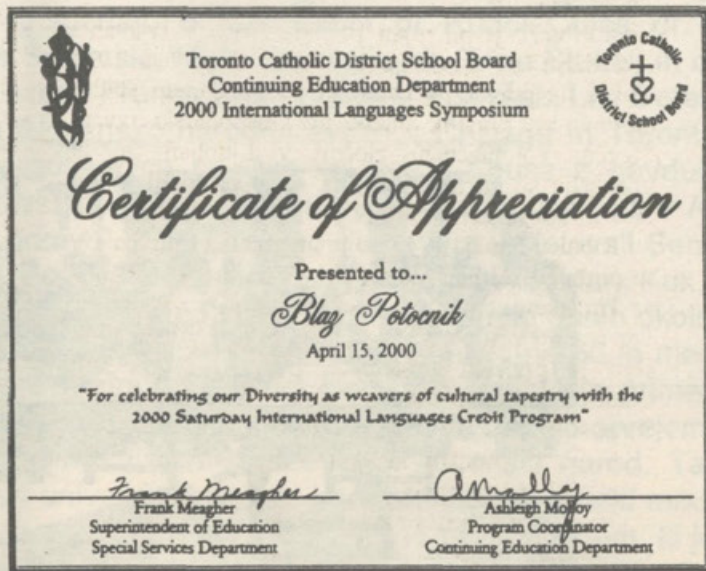
LISTA DAROVALCEV v Kan dolarjih

Almassy Vieth Ela Gpa.....	\$ 50.--
Ambrožič Anton Adv.....	\$ 100.--
Bezjak Mary Gpa	\$ 200.--
Bratina Dr. G.	\$ 100.--
Ferkul Mija Gpa :.....	\$ 100.--
Godec Duško Gd.	\$ 10.--
Jakus C Gdč	\$ 200.--
Jereb Maria Gpa	\$ 50.--
John Krek Credit union	\$ 100.--
Kastelic Joe Gd	\$ 200.--
Kastelic P. & J.	\$ 50.--
Kavčič Valdi Gd	\$ 20.--
Kokelj F.	\$ 200.--
Kuk Prof. Augustin	\$ 300.--
Kukovica A. Gd	\$ 60.--
Lavrih John Rev.	US\$ 100.--
Mejač Konrad	US\$ 500.--
Mihevc J. Gd.....	\$ 50.--
Milač Metod Prof.	US \$ 100.--
Opapa Jože Eng.	\$ 100.--
Oseli Florian Gd	\$ 50.--
Pogačar Joe Gd.	\$ 500.--
Porovne Dr. F.	\$ 100.--
Potočnik Blaž Gd	\$ 50.--
Resnik Rudi Gd.	\$ 100.--
Seljak Tone Eng	\$ 1000.--
Slobodnik J. Gd č/k	\$ 200.--
Slovenia credit union.....	\$ 300.--
Škulj J. Eng	\$ 50.--
Stražar Frank Gd	\$ 60.--
NN	\$ 20.--
Sterle Mimica	\$ 100.--
Strniša Franc Gd.	\$ 100.--
Urbanc Lea Gpa.....	\$ 200.--
Vidregar F. Gpa.....	\$ 100.--
Vizintin Z. Gd	\$ 300.--
Vrčkovnik Milan Eng.	\$ 500.--
Žižek Louis Gd	\$ 50.--
Zierenfeld Francka Gpa ...	\$ 100.--

Skupaj nabrano Can. \$5.770.00 (U.S. \$3846.00) in U.S. \$700.00. Skupaj U.S. \$4.546.00. Gornja vsota je bila v celoti poslana v Argentino Dobrodelnemu društvu Zveza Mater in žena, starostnemu domu Dr. G. Rožman in šestim upokojencem domobrancem.

Vsem darovalcem prisrčna hvala

Za odbor: Lea Urbanc l.r.

Na Štefanovo 1999 je praznoval 80. letnico nas zvesti pevec tenor JANI TRPIN. Pevci smo se ga spomnili z življensko pesmijo in sliko blžjenega A.M. Slomška. Jani, na mnoga leta in Bog plačaj za zvestobo petju in slovenstvu!

Bernarde Čemas.

PRISPEVKI

ZA UREDITVE GROBA DR. L. EHRLECHA
Ing. Drago Bizilj \$ Can 220.14
Dr. Kuhar Bogomir in dr. Marsha \$ US 500.00
Colonel dr. Joseph Kovacic \$ US 100.00

DAROVALCEM ISKRENA ZAHVALA!

Iz zavestne pozabe priklican največji sin Kanalske doline

Lambert Ehrlich

Župnik v Ukvah, etnološki raziskovalec in pisatelj Mario Gariup, rojak iz Benečije, je pred kratkim ljudi v Kañalski dolini prijetno presenetil s svojo najnovejšo knjigo Lambert Ehrlich. Z njo je ljudem, ki berejo samo v italijanščini, prvič odkril in predstavil doslej zamolčanega, vendar največjega sina Kanalske doline, slovenskega duhovnika, znanstvenika in mučenika dr. Lamberta Ehrlicha. Leta 1942 so ga v Ljubljani umorili komunisti. S tem so ob nasilni smrti svojega največjega buditelja že tako ogroženi Slovenci v Kanalski dolini dobili strah še pred rojaki in slovenščina je v takšnih razmerah v tej dolini utihnila. Posledica takšnih tragičnih razpletov je, da je morala biti knjiga napisana v italijanščini, če naj bi mladi domačini bolje spoznali zgodovino svoje doline.

Življenje in delo dr. Lamberta Ehrlicha, duhovnika, znanstvenika, je v uvodnih besedah literarnega večera zapisal novinar Saša Martelenc iz Trsta, ki je bil po sili razmer tudi diplomat, vedno iskreno zaskrbljen spremljevalec usode svojega naroda, ki je bilo v tej dolini dolgo zamolčano. Predstavitelj župnijske cerkve sta organizirali župniki Ukve in Žabnice v sodelovanju s slovenskim društvom Mario Černet. Pri tem sta sodelovala cerkvena pevska zbor oba župnika, Godba na pihala Kanalske doline in pevci družine Zwitter iz bližnje avstrijske Koroške. Sklepnost besede o namenu knjige in Ehrlichovi vizionarski misli sožitja narodov na tromeji, Združeni Evrope ter (prvič omenjeni) samostojni slovenski državi znotraj nje pa je imel ravnatelj Višjega inštituta za verske vede videmske nadškofije msgr. Marino Qualizza.

Prof. dr. L. Ehrlich svari občinstvo pred nevarnostjo komunizma in terorja na pogrebu Rudolfa Dolinarja, 12. junija 1937.

Kdo je bil Lambert Ehrlich?

Lambert Ehrlich se je rodil 18. septembra 1878 v Žabnicah pod Svetimi Višarjami. To je tisti del Koroške, ki ga je morala Avstrija po koncu prve svetovne vojne prepustiti Italiji. Toda ljudje se s tem še do danes niso sprijaznili. Žal se je osrednja Slovenija tudi takaj premalo potrudila za jasnejši občutek pripadnosti slovenstvu, da bi si želeli kaj več. Toda nekaj ljudi je bilo popolnoma ozaveščenih. Med njimi so bili tudi Ehrlichovi. To je nosil v srcu tudi mladi Lambert, ko se je odpravil v svet. Gimnazijo je končal v Celovcu, bogoslovje leta 1902 v Innsbrucku, kjer je prejel tudi mašniško posvečenje ter že leto za tem doktoriral iz teologije. Po enem letu izpopolnjevanja v Rimu ga je pot vodila nazaj v Celovec, kjer je bil najprej kaplan, potem tajnik celovškega škofa in nazadnje profesor na celovškem bogoslovju. Leta 1919 je bil imenovan za izvedenca za koroško vprašanje pri jugoslovanskem zastopstvu na mirovni konferenci po prvi svetovni vojni. Med bivanjem v Parizu je napisal več znanstvenih razprav. Za tem se je izpopolnjeval na univerzi v Oxfordu v etnologiji in primerjalnem veroslovju, kar je potem predeval na novi univerzi v Ljubljani.

Bil je mislec in mistik

V življenjepisu lahko preberemo, da je njegova verska in narodna gorečnost izkazovala nedeljivo celoto srca in duše. Kot dober psiholog in opazovalec je poznal svoj čas velikih nasprotij. Bil je mislec, mistik, ki se je z Bogom pogovarjal in živel. Zato je bil lahko človek plemenitih dejanj. Znal je biti tudi

popustljiv kot duhovni pastir, iskren in ponižen, vendar trden in pomembnih načelnih vprašanjih. V duhovni podjetnosti je bil strastno vztrajen, vendar obvladljiv in potrpežljiv. Ugotovljeno je bilo, da je pred drugo-svetovno vojno šel prosit na Dunaj in rešil iz zapora komunističnega študenta Borisa Kidriča. Toda do brota je sirota, saj mu je kasneje to plačal z umorom. Ehrlichovo dejanje postavlja na laž komunistično zgodovinsko pisje, da so bili kristjani v Ljubljanski banovini sovržni do komunistov kot ljudi bolj kot drugje, npr. na Primorskem.

Delo na podlagi dobrega zgleда

Ehrlichovo delo je bilo znanstveno pa tudi delo za široko izobrazbo in krščansko omiko. Deloval je v raznih dobredelnih ustanovah. Med študenti in srednješolci je deloval v okviru dobredelne organizacije Vincencijeve konference, ki si je prizadevala tudi za njihovo duhovno poglobljeno življenje.

Že takrat se je zavzemal za krščansko prenovo in pokristjanjevanje le na podlagi dobrega zgleда. Zato je ustanavljal misijonska združenja, prirejal misijonske razstave in tečaje, podpiral misijonarje in utiral pot sodobnim misijonskim pristopom na Slovenskem.

Škof Gregorij Rožman ga je imenoval za pomočnika v skrbi za mladino. Dr. Ehrlich jo je vzgajal tudi za kasnejše nastope v slovenski družbi. Poudarek je bil na nesebični zvestobi življenjskim idealom in krščanstvu in narodu. Ehrlich jim je jasno govoril in nakazoval pot v samostojno slovensko državo, kar pomeni politično zrel narod in njegovo uveljavljanje med drugimi narodi in nacijami. Nekateri so menili, da so njegove ideje preuranjene. Toda slovenski komunisti so v njem prepoznali hudega, realnega in močnega nasprotnika ter organizatorja, ki bo znal prebrati

njihovo zavajajočo revolucionarno propagando in jo zavezati s pravim odgovorom. Z letakom pod naslovom Korenski jada je opozoril, kakšna napaka je omogočila, da je prišla v Rusiji na oblast boljševiska partija. Ehrlich je vedel za nameri komunističnih pobojev in je na to opozarjal. Povedal je, da časi zahtevajo tudi daritev in mučeništvo. Na to je opozarjal prav svoje zadnje dni. Partijo je zadel na pravo mesto in ob »pravem času« ga je 26. maja 1942 tudi umorila. Pokopan je bil na Žalah, toda težka vest in stalne rože na grobu so bile preveč za oblastnike, zato so ga dali leta 1946 izkopati s še štirinajstimi drugimi pobitimi žrtvami, potem pa se je za njihovimi trupli izgubila vsaka sled, saj so jih odpeljali in nekje na Postojnskem zmetali v kraško jamo. Novica o tem je šla po vsej Ljubljani in škof Anton Volk je na veliki petek pri pridigi gnusni vandalizem pogumno obsodil, čeprav so ga neprestano klicali na Ozno: »Tisti, ki ne puste mrtvih pri miru, so slabši kot šakali in hijene!« Danes, ko se

te stvari odkrivajo narodnemu spominu in nujni refleksiji mladim rodovom, kričijo »prizadeti« o preštevanju kosti..., ker zlagane »herojske« zgodovine ne namerjajo popraviti, čeprav se krivič ne da popraviti in umorjenih ne več obuditi, po nepotrebnem zasejane-ga sovraštva pa za nazaj tudi ne odpraviti, saj je svoje že storilo.

Knjiga - darilo za vse

Oba govornika, ki sta Ehrlichovo življenje osvetlila iz več zornih kotov, sta si bila edina, da je vsaka knjiga, ki nastane iz dobrega namena, darilo za vse, ki cenijo ustvarjalnost in želijo sebi in svojim potomcem povedati resnico, s katero bodo lahko živeli naprej v sožitju. Je tudi izhodišče za neka nova spoznanja in boljše rešitve. Edina sta si bila tudi v tem, da to pomeni odsev temeljnega spoštovanja, ki današnji rod vodi v sfero kulture. Odkrivanje krivično umorjenih, mučenih in pozabljenih pa je sploh etična drža. Brez te sedanje bivanje

Ambrož Kodelja – Doberdob:

...Toda po vojni prof. Ehrlichu ni bilo dano počivativ grobu. Komunistični oblastniki so dali njegov grob izkopati in kosti raztresti neznano kje. Zdi se, da jih je bolj kot protikomunizem vznemirjala Ehrlichova VIZIJA SAMOSTOJNE SLOVENIJE. Vsled tega je bilo vsa leta po drugi svetovni vojni izgovarjanje njegovega imena povezano s psihoterorjem in v javnem poročanju zamolčano.

Podtalno komunistično glasilo "SLOVENSKI POROČEVALEC" je že 2. junija 1942 poročal, da je bil Lambert Ehrlich "justificiran" predvsem zato, ker je bil na čelu protirevolucionarne klike in vsled tega kriv za zlom Jugoslavije in slovenskega naroda.

Leta 1989 tik pred koncem Jugoslavije, je geslo o njem izšlo tudi v Enciklopediji Slovenije. V zvezi z geslom je prišlo potem do polemike ker je njegov avtor na zahtevo "višjih" (beri funkcionarjev tajne službe) moral pri sestavljanju izločiti naslednji stavek:... "V političnem pogledu se je zavzemal za večjo samostojnost Slovenije, ki pa naj bi bila vključena v ŠIRŠO ZVEZO SLOVANSKIH OZ. SREDNJE - EVROPSKIH DRŽAV. (Mladina st.44. 1989.)"

Zdi se neverjetno, in vendar, njegova VIZIJA se je uresničila. Evropa je leta 1992. Pol stoletja po njegovi smrti (1942) PRIZNALA SAMOSTOJNO SLOVENIJO. PRAV TAKO SE URESNIČUJE TUDI NJEGOVA VIZIJA O ŠIRŠI EVROPSKI POVEZAVI SLOVENIJE.

in ustvarjanje prihodnosti temelji na močvirju.

Prav etični vidik vseskozi navdihuje tudi pisatelja Maria Gariupa. Dotika se tako pravično kot pogosteje krivično predstavljenega lika, slovenstvu vdanega zamejskega človeka, katerega življenje je ugasnilo pod nasilno zločinsko ideološko roko v matični Sloveniji.

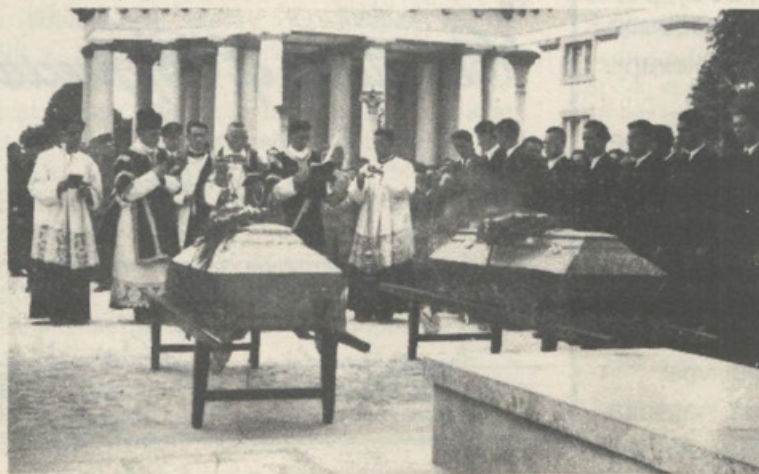
Poleg tega, ker se je knjižna slovenščina od mladih iz Kanalske doline že poslovila, pa je bila knjiga napisana v italijanščini tudi zato, da Ehrlicha prvič predstavi italijanskemu bralcu. Ob tej predstavitvi bodo lažje razumeli, kaj je bilo tam

avtohtono slovenstvo in kako ga je Italija do danes izruvala iz doline, da je v javni pisni obliki ostalo le še na pokopališčih in na križevem potu in drugih starih upodobitvah obeh župnijskih cerkva.

Učil je to, kar je tudi sam zares živel

Pisatelj predpostavlja, da tamkajšnji bralec ni obremenjen z zgodovinskimi travmami, zato vseskozi stopnjuje njegovo radovednost in tudi spoštovanje do Ehrlichove življenjske poti. S to predpostavko je neposreden in presenetljivo natančen tudi, ko navaja Ehrlichove družinske in osebne doživljaje, zlasti pa pobude na javnem, verskem in socialnem področju. Predvsem pa poudarja, da je Ehrlich učil to, kar je tudi sam zares živel. Samo podatek, da je dnevno molil tudi po šest ur, nekaj pove. Roka zločinske komunistične partije je to duhovno polno življenje pretrgala prav zaradi njegovega svetniškega zgleда in vpliva na mladino.

Ta večer je bilo posebej poudarjeno, da je bil ob vseh svojih obveznostih v osrednji Sloveniji nenehno globoko navezan in dejaven v svoji ožji domovini Kanalski dolini, nad katero se dviga duhovni slovenski biser Svete Višarje, ki so bile in dolgo zdržale kot slovenske, dokler so živeli in delovali tam močni ljudje, kot je bil dr. Lambert Ehrlich.

Generalni vikar Ignac Nadrah blagoslovi krsti prof. dr. L. Ehrlicha in akademika Viktorja Rojca na Žalah (31. maja 1942).

PRILOGA

Ehrlichu v spomin: Kamen govori

Preteklo soboto dopoldne je bila na ljubljanskih Žalah spominska slovesnost. Začela se je z mašo zadušnico, ki jo je ob somaševanju devetih duhovnikov daroval škof Jožef Kvas.

Na stopnišču pred oltarjem je šopek 58 rdečih nageljnov, ovit s trakom v slovenskih barvah, spominjal navzoče na nezaslišani dogodek pred toliko leti: Ko sta se 26. maja 1942 vračala od jutranje maše, sta v Streliški ulici blizu Ljudske kuhinje padla pod streli vosovca univ. prof. dr. Lambert Ehrlich in visokošolec Viktor Rojic.

Lambert Ehrlich je bil rojen 1879 v Žabnicah pod Sv. Višarjami. Študiral je v Rimu in Oxfordu, bil je stolni vikar, škofijski tajnik in profesor bogoslovja v Celovcu in leta 1907 pobudnik Krščansko-socialne zveze za Koroško, predhodnice Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze. Na mirovni konferenci v Parizu je branil slovenske pravice koroških mej. Mednarodno priznani znanstvenik je postal profesor teološke fakultete v Ljubljani, organiziral je slovensko misijonstvo in bil velik dobrotnik revnih. Predvsem pa je bil priljubljen med akademsko mladino. Bil je odločen nasprotnik treh -izmov (komunizma, fašizma in nacizma), hkrati pa vizionar slovenske državne samostojnosti.

V knjigi „Neminljiva Slovenija“ se Ciril Žebot takole spominja: „Kdo je prof. Ehrlich resnično

Ob sobotni blagoslovitvi spomenika so osvetlili lik velikega Slovenca - ki mu je bila tekla zibelka ob znožju Marijinega svetišča na stičišču treh evropskih kultur - dr. Avguštin Kuk iz Ka-

nade v imenu preživelih stražarjev, univ. prof. dr. Janez Juhant z ljubljanske teološke fakultete in dva Ehrlichova rojaka iz Žabnic - prof. Martin Kraner, upravitelj Doma srečanja „Lam-

bert Ehrlich“ na Sv. Višarjah, in sin nekdanjega žabniškega organista, 95-letni starosta slovenskih duhovnikov na Koroškem, župnik Tomaž Holmar z Obirskega.

FRANCE VRBINC

bil, je potrdil njegov pogreb, ki je bil veličastna manifestacija odločenosti za življenje sredi brezprimerne narodne stiske v zasedeni Sloveniji. Ne vem, da bi bil pogreb katerega drugega velikega Slovenca - gotovo ne med vojno in okupacijo - spontano pritegnil toliko izobražencev, študentov in dijakov, kot jih je pogreb Lamberta Ehrliche. Eden izmed njegovih mlajših učencev je ob krsti v imenu te mladine prebral pretresljivo preprosto izjavo zvestobe krščanskim izročilom in višarski viziji slovenstva, kot jih je v slovenski študirajoči mladini utrjeval prof. Ehrlich. Množica mladih ljudi je ob tej obljudi pokleknila kot v versko potrdilo, da bo ohranila Ehrlichovo duhovno zapuščino. Trupli obeh umorjenih žrtev sta bili po vojni izkopani in odpeljani neznano kam. Grobova sta ostala prazna, prerasla ju je trava in plevel.

Nova slovenska zaveza si je med drugim zastavila cilj, da ohrani dostojen spomin na zamolčane žrtve revolucije v Sloveniji. Poskrbela je že v številnih župnijah za postavitve spominskih plošč, ki izpričujejo dolga leta zamolčana imena ljudi, padlih kot žrtve ideoloških nesoglasij. Zdaj je NSZ s pomočjo preživelih Ehrlichovih učencev, prijateljev in nekdanjih stražarjev (članov akademskega kluba Straža) uredila tudi zapuščeno in oskrunjeno grobišče, da na njem umetniško izdelan nagrobnik spominja na zamolčani žrtvi - univ. prof. dr. Lamberta Ehrliche in visokošolca Viktorja Rojca.

NOV NAGROBNI SPOMENIK

DR. Lambertu EHRLICHU

Ivo Žajdela

V soboto 15. julija je bilo na ljubljanskih Žalah slovesno bogoslužje z blagoslovitvijo novega nagrobnega spomenika na mestu, kjer sta bila leta 1942 pokopana dr. Lambert Ehrlich in Viktor Rojic.

Dr. Ehrlich je bil eden najpomembnejših Slovencev med obemu svetovnim vojnama. To, da ga je komunistična partija 26. maja 1942 umorila preko svoje teroristične organizacije VOSA sredi Ljubljane, je pomenilo konec civilizacije na Slovenskem. Posledice tega in mnogih tovrstnih zločinskih dejanj so bile strahotne, tako hude, da celo danes, skoraj šestdeset let kasneje nič ne kaže, da si bo slovenski narod kmalu opomogel od posledic komunistične revolucije. Takrat so komunisti Slovenijo vrgli s tečajev.

Danes se ve, da je Ehrliche in Rojica na Streliški ulici pod gradom ustrelil mladi Vosovec FRANC STADLER-PEPE, ki je bil

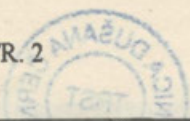
po vojni razglašen za narodnega heroja in je umrl pred nekaj meseci. Ehrlichov grob na Žalah je danes prazen, saj so komunisti po vojni izkopali Ehrlichove in Rojičeve posmrtno ostanke ter jih zakopali neznano kje.

Sveto mašo ter blagoslovitev nagrobnega spomenika je ob prisotnosti večjega števila duhovnikov daroval ljubljanski pomožni škof msgr. Jože Kvas. Po maši sta v cerkvi na Žalah številne prisotne nagovorila Stane Štrbenk, tajnik Nove slovenske zaveze, ki je organizirala postavitve nagrobnika in Tomaž Holmar, 96-letni starosta slovenskih duhovnikov. Po maši je krenil dolg sprevod okoli sedemsto prisotnih do novega nahrobnika sredi Žal, blizu Lipe sprave, kjer je vsako leto 15. junija pravna spominska slovesnost. Po blagoslovitvi nagrobnika je bila slovesnost na kateri je pel zbor župnije Svete družine iz Dravelj.

Nastopili so trije govornici. V imenu Stražarjev Avguštin Kuk iz Kanade, v imenu Žabničanov prof. Martin Kraner ter naslednik dr. Ehrliche na Teološki fakulteti dr. Janez Juhant. Prof. Kraner je podrobno spregovoril o svojem rojaku ter povdaril, da je na Svetih Višarjah po dr. Ehrlichu poimenovan slovenski dom. Povdaril je, da se moramo dr. Ehrliche spominjati kot velikega moža, ker bo drugače tudi za nas veljalo, da narod, ki svojih mož ne casti jih tudi vreden ni Juhantov in Kukov govor objavljamo v celoti.

Ko je pred nekaj meseci umrl Ehrlichov morilec, so Delo, Dnevnik in tudi drugo časopisje objavile lep nekrolog v njegov spomin, o slovesnosti postavitve spominskega nagrobnika dr. Ehrlichu, ni poročal nihče.

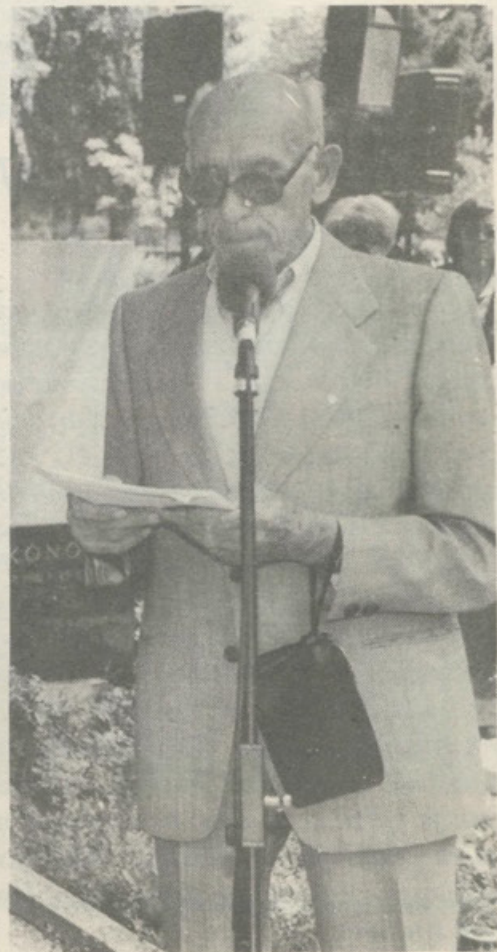
To je današnja Slovenija, ko duh revolucije še vedno pustoši po njej.

Verniki se zbirajo pri cerkvi Vseh Svetih na Žalah

Dolgi sprevod se premika proti grobu

Pranečak Nick in mati Teresija Ehrlich z gospodom Holmarjem in prof. Martin Kraner ob blagoslovitvi Ehrlichovega groba. Skof dr. Kvas blagoslavlja obnovljeni grob. Asistirata g. Anton Pust, lazarist iz Mirenskega gradu in dr. Jože Kopeinig, ravnatelj na Tinjah.

ZARES, UMRL JE SVETNIK

GOVOR dr. Avguština Kuka ob priliki blagoslovitve obnovljenega groba dr. Lambert Ehrlicha in Viktorja Rojica na Žalah, dne 15. julija 2000...

Prezvizišeni g. škof dr. Kvas, častiti duhovniki, častite sestre, spoštovani sorodniki dr. Ehrlicha in Viktorja Rojica, spoštovani ugledni predstavniki slovenskega javnega življenja, dragi predstavniki Nove slovenske zaveze, dragi navzoči prijatelji!

Petdeset in osem let je že poteklo odkar smo se tu, na tem mestu, pred 10.000 glavo množico, vključno tisoče katoliške dijaške mladine, mnogih včlanjenih v **Slovenski dijaški zvezi in akademskem klubu STRAŽA**, poslavljali od **profesorja Ehrlicha in visokošolca Viktorja Rojica**. Ob odprtem grobu smo kleče prisegli našemu duhovnemu vodji in vzgojitelju prof. Ehrlichu, da bomo v življenju ostali zvesti slovenskim in krščanskim **izročilom**. Mnogi so to prisego morali plačati s prerano smrtjo.

Danes, po dolgih letih, prihajamo v imenu še živečih članov te družine, raztresenih po širnem svetu z mislijo in željo obnoviti in še enkrat izpovedati naše globoko spoštovanje mučencu Ehrlichu, ko se še vedno sprašujemo "Cui bono?" - komu je koristila njegova smrt?

Prihajamo v upanju in želji – tudi Ehrlichovi - da se vsi dobro misleči Slovenci resno zavzamemo za pravično spravo in sožitje, za normalno demokrasko življenje, ki bo prineslo prelepi deželi Sloveniji mir in božji blagoslov.

Profesorja Ehrlicha sem prvič videl na Taboru Slovenske dijaške zveze v Slovenskih Konjicah julija 1939. leta. Enotedenskega Tabora s temo **Sveta si zemlja slovenska**, se je udeležilo več 100 srednješolcev in visokošolcev. Zadnji govornik je bil prof. Ehrlich, ki je opisal lepoto Slovenije, zlasti zamejske, s takim navdušenjem, s tako iskrenostjo in s takim prepričanjem, da smo ga poslušali z zadržanim dihom. Profesor Ehrlich, ki je bil spremljevalec ameriškega podpolkovnika Milesa, člana mirovne komisije, je peš, v snegu prehodil Koroško, Štajersko, Primorsko in Prekmurje ter statistično v spomenicah dokazoval slovenski živelj na spornem ozemlju in povdarjal upravičene zahteve po priključitvi tega ozemlja matični Sloveniji. Na žalost neuspešno.

Ko je prof. Ehrlich končal svoj govor, je dvorana naravnost **zagrmela od navdušenja**. To je bilo toliko bolj cenjeno, ker so med občinstvom bili tudi pripadniki različnih mišljenj in nazorov. Po končanem govoru se je prof. Ehrlich neopazno umaknil z odra in se skromno pridružil ob strani stoječim študentom, da se je izognil bučnemu aplavzu.

Ta rodoljubni govor je tudi mene vzpodbudil, da sem se odločil priključiti se v vrste Ehrlichovih študentov.

Profesor Ehrlich je pogosto naročal svojim študentom, naj se ne ukvarjamo s STRANKARSKO politiko, ampak naj se čim bolj posvečamo študiju, ker da bomo na ta način največ koristili slovenskemu narodu.

Diplomirancem, ki so šole že končali, odslužili vojaško službo, bili že zaposljeni in nekateri že poročeni, pa je svetoval, ne, vzpodbujal, naj posegajo v javno življenje in junaško, odločno odklanjajo TRI - IZME: komunizem, fašizem in nacizem in pogumno branijo krščanska načela, kot je to običaj v drugih demokraskih državah.

Globoko v srcu pa mu je gorela velika **IDEJA VIŠARSKEGA**

SLOVENSTVA, ki je bila osnova njegove **VIZIJE SLOVENSKE DRŽAVE**, za katere uresničitev smo delali po profesorjevi smrti njegovi učenci po svetu. Na temelju njegove vizije **SLOVENSTVA** mu po pravici gre priznanje **začetnika in pobudnika slovenske državne misli, SLOVENSKE DRŽAVE**. Tisti iz

njegove študentske družine, ki so v letih strahote zgubili mlada življenja, kot prof. Ehrlich sam, bilo jih je 43 (ne 34 kot jih je v govoru navedel tiskarski škrat), so umrli prav za te ideale, ne z orožjem, ampak mnogi z rožnim vencem v rokah.

Ko je Ehrlichovo truplo, zadeto od morilčeve krogle, ležalo na Streliški ulici in smo mimoidoči poklekali ter v molitvi rožnega venca pomakali v svežo kri svoje robčke, so se slišale besede: **ZARES, UMRL JE SVETNIK**. In od tedaj naprej se ob raznih prilikah oglašajo prošnje, naj bi ga Katoliška Cerkev razglasila za mučenca - svetnika, saj je Ehrlich svetniško živel in deloval.

Zagovarjal je slovenska krščanska izročila in pravice slovenskega naroda, kot je to delal blaženi A. M. Slomšek. Bil je resnični pričevalec vere in zato nedavno javno **pristet** v vrsto pričevalcev vere na Slovenskem. Zato upamo in molimo, da mu bo Katoliška Cerkev priznala še **čast oltarja**.

Ugledni slovenski jezuit v Rimu je ob peti obletnici Ehrlichove smrti v baziliki sv. Petra izjavil, da bo profesorju Ehrlichu nekoč dana čast oltarja, ker je umrl **MUCENISKE SMRTI – IN ODIO FIDEI**.

Ko se danes – ob pred 50. leti nasilno oskrunjenem in sedaj prenovljenem grobu - klanjamo spominu obeh mučencev Lamberta Ehrlicha in Viktorja Rojica, ponovno priporočajmo sebe in slovenski narod Lambertu Ehrlichu – temu **BRANILCU IN STRAŽARJU SLOVENSkih SVETINJ** z molitvijo, ki smo jo po profesorjevi smrti dnevno molili v Izbi in kasneje po širokem svetu:

**“ DA BI EHRlichOV DUH V NAS ŽIVEL,
NAS DRUŽIL
IN VODIL DO ZMAGE” -- K BOGU V NEBESA!**

LAMBERTU EHRlichU, VIKTORJU ROJICU IN VSEM DRUGIM SLOVENSkim MUčENCem – PRIčEVALCEM VERE NA SLOVENSkem – SLAVA IN VEčNI MIR!

Verniki so obkrožili grob.

SLAVIMO VELIKEGA MOŽA

Govor 95-letnega g. TOMAŽA HOLMARJA, župnika na Obirakem, ob slovesni blagoslovitvi nagrobnika univ. prof. dr. LAMBERTU EHRLICHU na Ljubljanskih Žalah v soboto, 15. Julija 2000

Dragi bratje Slovenci, drage sestre Slovenke!

Slavimo velikega moža.

Slavimo velikega čuvarja slovenskega naroda, predvsem čuvarja slovenske mladine.

Čuvarja, ki je znal tenko prisluhni dogajanjem, tokovom v svetu.

Ehrlich je bil med prvimi, ki se je uprl in k upor klical predvsem mladino. K upor proti raznim silam, ki so nastopale proti svobodi in skušale zasužnjiti narode in države v ožino svojih zmotnih nazorov, svojih pogubnih nauk. Zbiral je nas dijake in visokošolsko mladino v počitniških tečajih na Višarjah in po drugih krajih, na dnevih poglobljenega razmišljanja, nam ostril pogled za pravo, zdravo presojanje pojavov tistih časov, v 20-ih in 30-ih letih preteklega stoletja.

Kdo je znal to mladino tako zavzeti kakor EHRLICH? V plamenečih, ognjevitih govorih je navduševal mladino, tako da ga je sprejela in priznala za svojega voditelja. Tej mladini je EHRLICH prežigal luč neokrnjene pravice, resnice, miru, ljubezni Kristusovega kraljestva. Ob EHRLICHOVIH govorih se je zazrla v čudovite krščanske ideale enakopravnosti, v osnovne človekove pravice, v samostojnost, neodvisnost človeške osebe, se zazrla v sijaj Kristusovega kraljestva. Na drugi strani pa zaznala vsc pogubnost krivih nauk, ki so jih širili krivi preroki z velikimi obeti.

In ko se je lažistavba zablod podrla, nam je čas potrdil pravilnost EHRLICHOVIH besed – končno besed božjega nauka, nauka, ki smo ga prejeli iz onega sveta, ki ga za tako imenovani moderni svet ni.

Vedno poln raznih idej nas je EHRLICH neprestano z njimi bogatil. Tudi *samostojna, neodvisna Slovenija* je EHRLICOVA ideja. V času, ko jo je EHRLICH začel oznanjati, *kaj drzna*. Po vsem občutju v naši podzavest neuresničljiva, nemogoča in tudi nevarna zadeva, skratka utopija. Pa vendar, ogenj, spočetka majhen, vedno v nevarnosti, da vsak čas ugasne, je plamenel naprej toliko časa, da je nepričakovano vzplamtel in je pred presenečenimi Slovenci in presenečenim svetom drzno zažarel in se predstavil svetu kot *samostojna Slovenija*.

Iz utopije realnost. EHRLICH je bil prerok, resnica ga je potrdila. Resnica – veliko začetnico – ga je potrdila. Resnica je dala *možu božje volje* prav.

95 letni starosta koroskih duhovnikov, c.g. T. Holmar govori pri slavnostni masi.

EHRLICH in me, Slovenci, danes? Nujno je, da si zastavimo to vprašanje.

Ta narod, obdarjen z lepimi lastnostmi, obdarjen z bogato, lepo deželo pod Triglavom ima po stoletjih tlačanstva lepo bodočnost pred seboj. Pa je v nevarnosti, da *odpove!* Leta in leta je pel: "... nič več pel ne bom." Leta in leta je svojo domovino prosil: "Rož, Podjuna, Zilja, moja domovina ... bodi mi še grob." Je pel samo simbolno?

Danes žalostna resnica je: mnogo otrok slovenskih staršev s svojimi starši ne govori več slovensko, ded in stara mati svojih vnukov več ne razumeta. Cele pokrajine so postale neme. S tem v zvezi je nujno, da povemo še to in to zadeva vso Slovenijo: Koliko očetov in mater, ki naj bi ustvarjali novo življenje, stoji na strani smrti?!

Naš narod umira! Biološko in jezikovno.

Ne samo kot svojega profesorja se spominjam EHRLICHA. Spominjam se ga kot sovaščana, Žabničana pod Višarjami, kot dobrega očetovskega prijatelja. Analogno samo spremenim besede neke njegove pridige: "Če boste šli po tej poti naprej, se

bo po tej deželi pod Triglavom po nekaj letih šopiril drug rod, ki ne bo pel, govoril molil slovensko ..."

Ali naj se ta njegova prerokba tudi uresniči?

Ne morem si našega preroka predstavljati drugače, kot da bi napel vse svoje sile, govoril, predaval, prepričeval, letal iz kraja v kraj, se postil, molil in bdel, da bi svoj slovenski rod vzbudil iz spanja, ga vzbudil k zavesti, predvsem mladino in izobražence, zbiral okoli sebe somišljenike in pomočnike – da bi končno zares klical ves slovenski rod: ŽIVETI HOČEMO!

In prav s tem delom, s to nalogo hočemo, moramo posnemati našega preroka, da pod Triglavom končno zmagovito zagrmí: ŽIVETI HOČEMO!

Slava našemu preroku EHRLICHU!

Berilo bere ing. F. Hočvar

Po končani službi božji je kongregacijo naslovil g. Stane Štrbenk, tajnik Nove slovenske zaveze:

SPOŠTOVANII

V imenu Nove slovenske zaveze lepo pozdravljeni. Še posebej pozdravljam dr. Ehrlichove prijatelje iz ZDA, Kanade in Avstrijske Koroške ter drugih držav, ki ste prišli pokloniti se njegovemu spominu.

Zakaj ravno danes? Neko noč v začetku leta 1946 so namreč na ljubljansko pokopališče Žale, pod vodstvom ljudi takratnih oblasti, prišli nemški vojni ujetniki in izkopali iz grobov posmrtno ostanke dr. Natlačena, dr. Ehrlicha, Viktorja Rojica in še nekaterih. Naložili so jih na kamijon in odpeljali proti Postojni, kjer so jih vrgli v neznano jamo. Od tedaj sta bila njuna grobova zravnana z okolico in skrajno zapuščena, ker jih nihče ni vzdrževal. Bila sta v sramoto slovenski kulturni javnosti in ljubljanskemu pokopališču.

Zaradi zgodovinske resnice in spoštovanja do pokojnih, se je Nova slovenska zaveza odločila ponovno vpostaviti in obeležiti oba grobova. Kraj spomina in spoštovanja je uredila v obliki groba ter postavila skupno spominsko ploščo. Prevezla je tudi obvezo vzdrževanja in plačevanja najemnine obeh grobnih površin.

Načrt groba in spominske plošče je izdelal arhitekt Franc Popek, tudi avtor ljubljanske spominske plošče.

Pri odločitvi in postavitvi spominske plošče so odločilno sodelovali dr. Ehrlichovi prijatelji – bivši stražarji, živeci v Ameriki, Kanadi in Avstriji, katerih močno zastopstvo je danes tu med nami. Naj mi bo dovoljeno, da se jim danes tu v imenu nas vseh iskreno zahvalim za denarno pomoč in udeležbo na današnji slovesnosti. Zahvaljujem se tudi gospodu škofu Jožefu Kvasu in somaševalcem za dar sv. Maše in pevskeму zboru župnije Sv. Družine Moste ter vsem, ki ste z udeležbo počastili spomin dr. Ehrlicha in V. Rojica.

Vabim vas, da sedaj v sprevodu odidemo na pokopališče, kjer bo blagoslovitev spominske plošče in krajši spominski program, v katerem bodo spregovorili dr. Avguštin Kuk, dr. Janez Juhant, prof. Teološke fakultete Univerze v Ljubljani in Mrtin Kraner, dr. Ehrlichov rojak.

Željo, da bi spregovoril nekaj besed še tu v cerkvi je izrazil č.gospod župnik Tomaž Holmar iz Obirskega, rojak in sopotnik dr. Ehrlicha.

Začetek sprevoda proti grobu

Zgoraj: Zastavo nosi g. Franc Ložar, član izvršnega Odbora NSZ; spremlja ga ing. Franc Hočevar.

V sredini: Šopek nageljev S.D.Z. in A.K. Straže nosi g. Miro Drobnič. Slovenski trak nosita prof. dr. Jože Goršič in ing. Stane Vrečar. Asistira ing. Z. Klinar

Spodaj: Šopku sledi škof dr. Kvas s spremstvom

Utrinki ob Ehrlichovem grobu 2000

Rev. dr. Janez Juhant

Spominu prof. dr. Lamberta Ehrlicha smo se na TEOL. Fakulteti poklonili ob 50 letnici njegove smrti tudi s posebno številko Bogoslovnega vestnika. Ravno te dni smo se spominjali ne le strahot Roga., Teharij in drugih množičnih grobišč na Slovenskem pred petdesetimi leti, pač pa tudi strahot Srebenice pred petimi leti, skoraj se sveži pa so podobno boleči in vnebovpijoči zločini na Kosovu.

Vsi ti tragični dogodki imajo svojo skupno ozadje. Gospod Justin Stanovnik je na žalni slovesnosti v Rogu govoril o revoluciji, ki še straja. Trajala je in traja po širnem svetu in le počasi seštevamo njene žrtve, še dolgo pa ne bomo videli njenih grozljivih sadov, ki so jih njeni služabniki kot ribiči človeških duš, kot pravi sociolog Sušnjic, pustili v človeških srcih in dušah. Njene odraža tudi stanje duha na Slovenskem, ki ga še vedno preganja revolucionarni strah, ki se kotmegla v zavrtih podobah vleče po slovenski zemlji. Po zemlji, ki ji je pokojni profesor Ehrlich z vso svojo življensko krščansko energijo in svežino izrisoval odprte človeške in duhovne razsežnosti, utemeljene na krščanski podobi človeka kot osebe. Po njej je človek zavezan Bogu in ima ebenem slovenske korenine, ki se po Ehrlichu razrašajo izza višarskih vrhov in ne objemajo le Slovencev, ampak se na tem presečišču narodov odpirajo v mednarodno širino, ki naj objame tako ne le slehernega Slovence, ampak vsakega človeka dobre volje. Tako bo, po Prešernu, sosed naš mejak, ko bo krščanska vez objemala narode in jih združevala v duhu bratstva in ljubezni.

Čas pa ni več odprt za sosedstvo in bratstvo, še manj za krščansko ljubezen in medsebojno sodelovanje. Če je Krek v začetku stoletja lahko še upal, da bi bilo katolištvo naša edina rešitev in podlaga tudi za avstrijske narode, sta med tem liberalistični nacionalizem s svojo tekmovalnostjo in ateistični kolektivismom z razrednim sovraštvom vedno bolj osvajala svet in uvajala nasilniška in revolucionarna pravila. Ehrlich se je zavedal, da se v tej tekmi liberalno-nacionalističnih in kolektivistično-internacionalnih ideologij Slovincem slabo piše, saj je že okusal nasilnost nemškega nacionalizma in spremljal grozečo moč italijanskega fašizma. Zaradi svobode duha, ki ga je v težkih časih oznanjal Slovincem, pa je Ehrlichovo sporočilo vznemirjalo pri nas tiste, ki so hoteli z lažjo, terorjem in zvijačo podjarmiti slovenskega človeka.

Človek si od začetkov svojega bivanja na tem svetu zastavlja vprašanje, kako v razumnosti, pravičnosti in složnosti urediti razmerja med ljudmi, narodi in kulturami. Judovsko krščanski model je oplemenitil grško-rimskega duha reda in urejenosti in se razširil po Evropi in po svetu. Človek je glee na to sposoben urejevati svoje stvari in ima celo po božji zamisli judovsko-krščanskega izročila, prek božje milosti pomoč, da v njegovi osebi in v družbi vladajo urejenost, pravičnost, mir in svoboda. Liberalistični in revolucionarni duh sta sicer zrasla iz tega izročila, postala pa sta njegovo nasprotje in sta zavrgla njegovo antropološko celostnost.

Lažje se je namreč uveljavljati tako, da pri drugem zanikaš tisto, kar naj bi pravzaprav pokazal in imel ti sam. Tako ni treba dokazovati, kaj imaš, pač pa moraš vstrajno ponavljati le to, česa vse drugi nima. Napraviti ga moraš neznanega. Blišč komunizma je v posebni meri – kot tudi nacizma in fašizma – v dokazovanju svojih prednosti s poniževanjem nasprotnikov, kot je zapisal Francois Furet.

Ehrlich se je zavedal stisk slovenstva, njegovih rasti in mej. Poznal je domet parol o samoodločbi narodov, ki jih jenesposredno doživljal na pariški konferenci in je spoznaval imperialistične meje svetovno-politične razgledanosti evropskih držav. Ne le zaradi nauka Cerkve pač pa tudi iz ljubezni do naroda je dojel tudi pasti revolucije. Zaradi svojih stateških načrtov ohranjanja slovenstva v brezupnem stanju okupacije, je bil predmet komunistične pozornosti. Znašel se je na seznamu razrednih sovražnikov, ki so ga v zemljevid Slovenije zarisali revolucionarji, da bi zategnili pas nad narodovim vratom. Da bo njihova stvar uspela, so potrebne žrtve. Med prvimi sta bila Viktor Rojic in Lambert Ehrlich.

Če se ob tem vprašamo, kako naj kristjan odgovarja na nasilje, nam je blizu odgovor prerokov in blagrov. Človek, ki se je odločil za pot resnice, je zanjo pripravljen zastaviti tudi svoje življenje. Na tej poti kristjane spremlja Jezusova beseda: "Ne bojte se, jaz sem svet premagal". Absolutizmi so se lahko ohranjali le tako, da so ljudi držali v strahu. Še danes strah napolnjuje postkomunistični svet, da je ljudem svoboda le "nesrečni dar" s katerim ne vedo kaj početi, kot pravi Josef Tischner. Strah je mogoče premagovati le z vero, ki gre na globoko in je ne morejo premagati nobene vsakdanjosti. Krščanski blagri so utemeljeni na brezpogojni veri, da je temelj vsega prizadevanja Bog. Zato je vedno aktualno vprašanje, ali bo Sin človekov še našel tako vero danes, tukaj in sedaj. Vedno torej veljajo njegove besede: Blagor Vaam, kadar Vas bodo zaradi pravice preganjali, veselite in radujte sezakaj veliko je vaše plačilo v nebesih. Brez vere v nebesa človek težko hodi v svetosti, pravičnosti in resničnosti. Le vera osvetljuje tako ekstremne položaje, kot jih je doživljal Jeremija pri Izraelcih in tudi Slovenci v času okupacije. Jeremija jim je najprej govoril, da se je treba dogovoriti s sovražnikom, da ta ne bo uničil mesta in dežele in proglasili so ga za izdajalca. Ko so sovražniki odpeljali Izraelce v sužnost, pa je Jeremija spet govoril o kazni, ker Izrael ni spoštoval Boga in je bil znova proglašen za izdajalca.

Papež Janez Pavel II. Govori o komunizmu tudi kot posledici neurejenih družbenih zadev, ki so vzpodbujale k maščevanju. Že vsa človeška zgodovina se sprašuje zaradi trpljenja nedolžnih, ki so vedno najbolj prizadeti del človeštva. Človekova zaveza Bogu in sebi pa je ohranjanje resnice in delo za pravičnost. Po krščanskih načelih je prizadevanje za pravico delovanje za takšne razmere, da bo tudi drugi lahko prišel do svojih pravic. Kristjan ne more in v veri ne sme dopustiti krivičnega stanja. Bolje je zanj, da krivično stanje, prenaša ali, da ga doleti človeški poraz, kot pa, da bi

pristajal na krivična sredstva, stanja in dogodke. Profesor Ehrlich se je tega zavedal, zato je v moči svoje vere šel pokončno svojo pot in postal in ostal narodov svetilnik. Takih svetilnikov resnice potrebujemo še posebej danes, vedno novih in vedno živih.

Tudi danes namreč, ko hočemo vzpostavljati demokracijo, moramo zastaviti svoje sile za resnico in pravična razmerja. Ista taktika, ki je odstranila Ehrlicha in še mnoge, poskuša danes še na bolj prefinjene načine odriniti resnico. Ne glede na uspeh, moramo verni in vsi resnicoljubni ljudje zanjo zastaviti besedo in življenje. Tega ne bo napravil nihče namesto nas. Samo v srcu verni – se pravi samo ljudje brez strahu, predani resnici bodo kažipot, bodo svetilnik in upanje za prihodnost. Sicer pa nas bosta še naprej tlačila mora prisile in nas bo hromil strah, našo resničnost pa bo prepredala megla laži in hipokracije v kateri bo lahko vsak počel, kar se mu bo zljubilo, uveljavljala pa se bo pravica močnejšega. Nasprotnika lahko pridobivamo samo z močjo neomajne osebne in držbene celostne resnice. Zato ji dveh resnic, ampak je RESNICA, ki jo vsi iščemo in jo odkrivamo. Kot je dejal zadnji koncil, k temu nismo poklicani le kristjani ampak vsi ljudje dobre volje. Kot veroslovec je prof. Ehrlich vedel, da si ljudje vseh religij in svobodnih prepričanj prizadevajo doseči to resničnost in po njej zgledeovati, kakor je z vso predanostjo človeka in duhovnika zanjo živel, trpel in umrl on.

AKADEMIK VIKTOR ROJIC

Njegovi sorodniki pri
spominski maši.

Naj posredujemo bralcem, kdo je bil mnogokrat in marsikje omenjeni akademik Viktor Rojic, ki je skupno z vzgojiteljem, prof. L. Ehrlichom obležal na Streliški ulici pod morilčevo kroglo. Viktor je bil rojen v Zalosčah pri Domberku na Primorskem 1908 leta v družini 11 tih otrok očeta Ivana in matere Frančiške. Nadarjen in ukaželjni Viktor, najmlajši od štirih bratov je sledil bratu Ivanu, ki je bil že v jezuitskem zavodu v Zagrebu. Iz Zagreba je kmalu odšel naprej v Bosno, v Travnik, kjer so imeli jezuiti klasično gimnazijo. Na tej gimnaziji je Viktor postal odličnjak in maturiral 1. 1929. Še isto leto je vstopil med novince - jezuite. Tri leta je študiral filozofijo v Pullachu pri Münchenu, potem pa se je vrnil v Travnik, kjer je bil nekaj časa učitelj verouka v dijaškem zavodu.

Njegov mladostni prijatelj je zapisal o njem naslednje: Sedem let sem bil njegov sošolec na gimnaziji v Travniku. Skupaj sva žvela tudi v jezuitskem noviciatu v Ljubljani in skozi tri leta filozofije v Pellachu. Zaradi zdravja je iz seminarija izstopil in se vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani."

Viktor je bil po izjavi istega sošolca zelo tihe in blage narave. Vedno je bil na uslugo. Bolj kot študij ga je veselilo ročno delo v naravi. Čeprav je bil v družbi bolj molčeč, je vedno spremljal pogovore z zanimanjem, vednostjo in veseljem. Fantje so ga zato imeli radi in ga ohranjajo v prijetnem spominu. Spominjajmo se ga tudi mi!

Gradbenik g. J. Kastelic iz Kanade v cerkvi med vemiki

Č. g. T. Holmar s spremljevalcem dr. F. Vrbincom v sprevodu

Glavni urednik NSZ, prof. Justin Stanovnik v pogovoru s predsednikom dr. Tine Velikonjo

Ing. M. Magister in dr. J. Arnež v sprevodu

Bivši Ljubljanski župan ing. Strgar s soprogo

Pevski zbor iz župnije Sv. Družine iz Most

Dr. ing. Poppek arhitekt spomenika

Odborniki N.S.Z. po obisku spominske plošče padlim ljubljanskim žrtvam

Mark Kuk sočustvuje z mučencema..

Organizatorji menijo, da se je svečanosti udeležilo od 700-1000 častilcev.

V sprevodu je bilo največ višjih izobražencev, predstavnikov države pa ni bilo.

Častilci pokojnega prof. dr. L. Ehrliche izrekamo globoko hvaležnost odboru, sodelavcem in članom Nove Slovenske Zaveze za humano dejanje pri enoletnih pripravah za obnovitev grobov dr. Lambert Ehrliche in Viktorja Rojca in postavitve lepega in pomembnega spomenika. Ohranimo mučenca v trajnem spominu.

Se ziveci Ehrlichovi ucenci.